

RUDAR

ČASOPIS POSLOVNEGA SISTEMA PREMOGOVNIK VELENJE
julij 2006, številka 7, leto XL

foto Hans

Jamo moramo dobro
pripraviti na mirovanje
stran 4

Nadzorni svet podpira
razvojni načrt in sedanjega direktorja
stran 6

Srečno, rudarji, danes in še do leta 2040!
stran 8

Prvi pogled v ogledalo
stran 20

4 Jamo moramo dobro pripraviti na mirovanje

»Odkopna fronta je v juliju še vedno zanimiva in dinamična, a vsa montažna in premontažna dela je treba pripraviti za dokaj normalni odkop v nadaljevanju leta. V jeseni nas čaka za izpolnitev proizvodnega načrta odkopa premoga še veliko dela, poleg tega imamo za to na voljo devet dni manj kot v prvi polovici leta,« poudarja tehnični direktor.

5 Veliko je treba spremeniti, da bi ostalo tako, kot je

6 Nadzorni svet podpira razvojni načrt in sedanjega direktorja

V juliju se je nadzorni svet Premogovnika Velenje sestel dvakrat in na prvi seji potrdil razvojni načrt družbe, na drugi pa sedanjega direktorja imenoval še za naslednja štiri leta.

7 Poslovanje energetskih družb v letu 2005

8 Srečno, rudarji, danes in še do leta 2040!

»Z oblikovanjem HSE sta tudi Premogovnik Velenje in TE Šoštanj dobila priložnost za uspešno delo v konkurenčnem okolju. Tako jasna, kot je sedaj, nadaljnja pot šaleške energetike še ni bila,« je na 46. skoku čez kožo med drugim poudaril dr. Milan Medved.

11 Častni skakalec za nekaj ur v jamo

12 Praznovali smo

13 Srečanje za utrjevanje vezi

15 Naslovi, fotografije, rubrike

16 Dobra poteza

Koliko novi plakati v sklopu projekta Ali delam dovolj varno pritegnejo vaše poglede in vas spomnijo na vse tiste nevarnosti, nepazljivosti, nepremišljena dejanja in ravnanja, ki jih poznate, pa jih velikokrat nimate v mislih, smo od vas poizvedeli v anketi.

18 Tudi vsaka nesreča pri delu je velik strošek

20 Prvi pogled v ogledalo

V HTZ IP so letos prvič izmerili organizacijsko klimo na vzorcu 10 odstotkov zaposlenih in med nadzorniki. Rezultati so dragocene informacije za nadaljnje delo.

24 Energetika.net

26 Na obisku: Zlatko Kugonič, Premogovnik Velenje

28 Na obisku: Gregor Justin, HTZ IP

30 Zdravje: Poletje – čas dopustov, lenarjenja in potovanja

32 Norost ali svoboda?

35 Nagradna križanka

Časopis poslovnega sistema
Premogovnik Velenje,
julij 2006, številka 7

Izdajatelj

Premogovnik Velenje

Uredništvo

Glavna in odgovorna urednica:

Diana Janežič

Novinarka in lektorica:

Dragica Marinšek

Naslov: Uredništvo Rudarja,

Partizanska 78, 3320 Velenje,

tel. 03/899-63-96, fax. 03/5869-131

e-pošta: diana.janezic@rlv.si

Uredniški odbor

Božena Steiner, predsednica

Diana Janežič, glavna in odgovorna urednica

Dragica Marinšek, lektorica

Pavel Skornšek, Proizvodnja

Branko Mlinšek, predsednik

sveta delavcev

Tomo Lipnik, predsednik sindikata

Janja Juvan, HTZ IP

Oblikovanje: Ivo Hans Avberšek,

Prostudio, HTZ IP, d.o.o., Velenje

e-pošta: ivo.avbersek@rlv.si

Trženje oglasnega prostora:

Prostudio, HTZ IP, d.o.o., Velenje

kontakt: David Koren, tel. 03/5871-774,

GSM 051-301-634, e-pošta:

david.koren@rlv.si; prostudio@rlv.si

Grafična priprava Eurograf, d.o.o.,

Velenje

Tisk Eurograf, d.o.o., Velenje

Naklada 4000 izvodov

Mesečnik Rudar prejemaajo zaposleni v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje brezplačno. Davek na dodano vrednost po stopnji 8,5%. Poština plačana pri pošti 3320.

UVODNIK

BREZ BUDILKE

Od 31. julija do 15. avgusta bomo na kolektivnem dopustu. Navadili smo se že na to, da v začetku avgusta za približno dva tedna skupaj zapustimo podjetje in se odpravimo nabirat novih moči na dopust.

Seveda je treba povedati, da naše podjetje nikoli ni popolnoma prazno. Za varnost skrbijo dežurni v srcu Premogovnika VTIS-u, dežurni v jami, varnostniki, kolektivni dopust je tudi priložnost za nujna vzdrževalna dela.

Prav nam bo prišel ta dopust. Za nami je delovna polovica leta, v kateri smo zastavili nekaj pomembnih projektov in delovnih nalog, ki nas vodijo k doseganju strateških ciljev. Nekatere smo že dosegli, na primer, pridobitev dovoljenja za investicijo v 600 MW blok šoštanske termoelektrarne. A ta cilj je pravzaprav le odskočna deska za nove cilje, nove naloge, ki jih bomo izpolnjevali nekaj let.

Prav nam bo prišel ta dopust tudi pred delovno jesenjo. Komaj se bomo vrnili na delovna mesta, se bomo lotili projekta prenova procesov, pri katerem čaka aktivno sodelovanje vsakega od nas.

Kot poudarja tehnični direktor mag. Marjan Kolenc, nas v jeseni čaka za izpolnitev proizvodnega načrta odkopa premoga še veliko dela, poleg tega imamo za to na voljo devet dni manj kot v prvi polovici leta. K izpolnitvi delovnega načrta odkopa premoga pa prispevamo vsi, vsak z načrti, nalogami, s cilji na svojem delovnem področju.

Zdaj pa najprej - glave na pašo in napolnimo kovčke, nahrbtnike, torbe pa hajd na morje, v hribe, k sorodnikom, na potovanje, na vikende, na domači balkon ali trato pred hišo.

Umirimo življenjski ritem, opustimo kakšno slabo razvado in poskušajmo privzeti kakšno dobro navado, z nami naj bodo dobra volja, sproščenost, mir.

Ne želim vam pridigati, da je dopust popolnoma drugačen način življenja, kot ga živimo vsak dan, pa vendar nam kopica obveznosti, ki med dopustom odpadejo, daje priložnost za nove izzive. Branje knjig, gledanje priljubljenih filmov, zajtrki in večerje z družinskimi člani, odkrivanje nepoznanih krajev in dežel, srečanja s prijatelji, dolgi večerni pogovori ob kozarcu vina o morda nepomembnih stvareh pa so vendarle stvari, ki si jih lahko privoščimo med dopustom ali zgolj takrat.

Izkoristite priložnost dopusta, da se ustavite, spočijete – tudi ob delu, a drugačnem –, premislite, naučijete samih sebe, družine, prijateljev, miru.

Če pa si boste tudi med dopustom naravnali budilko, naj bo to zato, ker greste v zgodnjih jutranjih urah na morje, izlet, ribolov, v hribe ... Uživajte!

Diana Janežič

JAMO MORAMO DOBRO PRIPRAVITI NA MIROVANJE

Od 31. julija do 15. avgusta bomo na kolektivnem dopustu. Za nami je dinamična polovica leta, jesen pa ne bo nič manj pestra in delovna.

V prvih šestih mesecih leta smo odkopali 1.871.002 toni premoga, kar je slaba polovica letno načrtovanega odkopa in 3 odstotke manj, kot je bilo načrtovano za prvo polletje. Merjeno v tonah smo v letošnjem prvem polletju odkopali 10 odstotkov manj premoga kot lani v prvem polletju, vendar pa smo letos dosegli večjo kurilno vrednost premoga. Lani je bila povprečna v prvem polletju 10,789 GJ/t, letos pa 11,358 GJ/t, kar je izredno dobra vrednost. V letošnjem juniju je zaradi vključevanja odkopa v južnem krilu že nekoliko padla, a je še vedno 10,545 GJ/t.

V letošnji prvi polovici leta smo delali 3 dni manj kot lani v enakem obdobju, število zaposlenih je bilo za 7 odstotkov nižje kot lani, odkopna fronta pa je bila za dobre 3 odstotke daljša kot lani. Učinki, ki jih merimo, so približno na enaki ravni kot lanske.

Celotna proizvodnja premoga iz prvega polletja je bila tudi prodana, zato je zaloga premoga ostala nespremenjena. Jamomerska služba je konec junija izmerila deponijo premoga in na njej je bilo okoli 380.000 ton. V času kolektivnega dopusta se bo deponija precej znižala, a bodo količine premoga zadostovale za nemoteno oskrbo TE Šoštanj z njim.

Termoelektrarna tudi v poletnih mesecih dobro obratuje, celo več kot je bilo načrtovano, in tudi v juliju naj bi bilo tako.

Po besedah tehničnega direktorja mag. Marjan Kolenca je bil odkop v juniju 15 odstotkov nad načrtovanim, to pa predvsem zaradi nekoliko daljšega odkopavanja v stebru k.-25, kot smo načrtovali. V juliju delujeta odkopa -110/A in -35/B, ki naj bi dala 312.000 ton premoga, skupaj s pridobljenim premogom na Pripravah pa naj bi julija odkopali 320.000 ton.

»V juliju bo zaključena montaža odkopa -35/B v jami Pesje (zaključena je bila v petek, 14. julija, op. p.), delno bodo dokončana dela v G področju, zaključili bomo tudi premontažo odvoza. V juliju

je jamo predvsem treba dobro pripraviti na daljše mirovanje med kolektivnim dopustom. Odkopna fronta je v juliju še vedno zanimiva in dinamična, a vsa montažna in premon- tažna dela je treba pripraviti za dokaj normalni odkop v nadaljevanju leta. V jeseni nas čaka za izpolnitev proizvodnega načrta odkopa premoga še veliko dela, poleg tega imamo za to na voljo devet dni

manj kot v prvi polovici leta,« poudarja mag. Kolenc.

Letošnji delovni načrt predvideva odkop premoga za proizvodnjo 41.300 TJ električne energije, podpisano pa imamo tudi pogodbo za dodatno prodajo 2.000 TJ, torej naj bi letos prodali 43.300 TJ energije, kar bo pomenilo tudi več prihodka od prodaje premoga in manjšo izgubo ob koncu leta. V prvi polovici leta smo sicer dosegli večji prihodek on načrtovanega, za 0,12 odstotka pa tudi odhodki presegajo načrtovane.

Diana Janežič

Del deponije premoga je bil v juliju izprazen do dna.

PROIZVODNJA JUNIJ 2006

ODKOP/OBRAT	načrt	doseženo	+/-	%	ton na dan
-100/A	135.000	129.938	-5.062	96,25	5.906
ST. K. -25	100.000	137.620	37.620	137,62	6.255
PROIZVODNJA	235.000	267.558	32.558	113,85	12.162
PRIPRAVE	5.500	9.068	3.568	164,87	412
PREMOGOVNIK	240.500	276.626	36.126	115,02	12.574

VELIKO JE TREBA SPREMENITI, DA BI OSTALO TAKO, KOT JE

Ta misel italijanskega literata Tomasa di Lampeduse najboljše označuje namen in cilj projekta prenova procesov, ki se ga lotevamo kot uresničevanje enega od sklepov zadnje strateško-poslovne konference.

Projekt bo po kolektivnem dopustu zaživel v Premogovniku in HTZ IP. Strateški cilji v obeh podjetjih so jasni. V skladu z razvojnim načrtom Premogovnika naj bi do konca leta 2010 dosegli stroškovno ceno 2,25 /GJ ter 1.400 zaposlenih, od tega 190 v strokovnih službah.

HTZ IP naj bi ob koncu leta 2010 imel 420 zaposlenih v programih, vezanih na Premogovnik, 200 zaposlenih v programih za zaposlovanje invalidov ter naj bi posloval brez izgube.

V Premogovniku zadnjih dvajset let izvajamo projekte večanja produktivnosti na eni in zmanjševanja števila zaposlenih na drugi strani. Slednje poteka na naraven način in z mehкими variantami in tako bo tudi v prihodnje. Hkrati tudi zaposluje in tudi načrtovano število zaposlenih 1.400 v letu 2011 pomeni, da bomo do tega leta morali zaposliti okoli 200 novih sodelavcev.

Kot pravi vodja projekta Prenova procesov in tehnični direktor mag. Marjan Kolenc, pa so se pri zmanjševanju števila zaposlenih začela pojavljati strukturna neskladja, poleg tega ugotavljamo, da število zaposlenih v posameznih enotah ni optimalno. **Mag. Kolenc:** »Z omejenim projektom želimo v obeh podjetjih generalno pregledati, kaj počnemo, ali je vse, kar počnemo, potrebno za potek osnovnega procesa, kako optimirati posamezne procese ter katere procese izvajati drugače, da bomo lahko dosegli zastavljene strateške cilje.

Najpomembnejši cilj projekta prenova procesov v Premogovniku je, kako do leta 2011 organizirati osnovni proizvodni proces za enako količino odkopnega premoga, kot jo imamo danes, z manj, to je 1.400, zaposlenimi. Pri tem nas vodi moto, da naj bi vsakemu zaposlenemu našli ustrezno delo oziroma ga zanj pripravili, izobrazili in motivirali. Cilj projekta v obeh podjetjih ni ugotavljanje viškov zaposlenih, temveč povečanje stopnje izkoriščenosti delovnega časa in prevetritev delovnih procesov,« poudarja vodja projekta.

Ali ima vsaka naša aktivnost svojega kupca?

Tako bi se pri svojem delu moral vprašati vsak od nas, kajti vsak naš sodelavec je stranka, za katero opravljamo storitve. Stranke so naši vodje, drugi sodelavci, oddelki, službe, tudi zunanje stranke.

Projekt bo potekal v treh fazah. Vsakega zaposlenega, vključenih pa bo v Premogovniku in HTZ IP skupaj okoli 1.400, se bo najbolj dotaknila prva faza, ki jo mag. Kolenc razlaga takole: »Delo pri projektu bo temeljilo na podatkih, ki jih bomo dobili od vseh sodelavcev o njihovih delovnih nalogah, prioritetah in porabi časa za posamezne naloge. V to analizo bodo vključeni vsi zaposleni v Strokovnih službah, v operativnih obratih pa do nivoja nadzornikov, in vsakdo bo ocenil svoje delo. V drugi fazi bomo

pri posameznih procesih z vzorčenjem iskali časovne rezerve, ki jih bo mogoče nato uporabiti za drugo delo ali prerazporeditev delovnih nalog, v tretji fazi pa bo potekalo optimiranje procesov.«

Za izvajanje tako zahtevnega projekta je bil imenovan projektni tim, k pripravi metodologije pa smo povabili tudi zunanjo svetovalno hišo, to je Ferk & partnerji. Vodstvo in nadzor poteka projekta sta v rokah direktorja Premogovnika dr. Evgena Dervariča in direktorja HTZ IP dr. Vladimirja Malenkovića, vodja projekta je mag. Marjan Kolenc, svetovalna hiša pa v projektu sodeluje z dvema konsultantom, dr. Hansom Ferkom in Ireno Dobnik.

Operativno vodenje projekta je zaupano koordinatorjem projekta, ti pa usmerjajo delo vodij raziskovalnih enot, ki so sicer vodje obratov in služb. Pri posameznih aktivnostih in odločitvah se bodo v potek projekta vključevale tudi druge zainteresirane javnosti, na primer, pravna služba ter svet delavcev in sindikat. Prve širše aktivnosti bodo stekle po kolektivnem dopustu, to je 21. avgusta, nato pa bo imelo vsako področje, služba, enota svoje cilje in naloge, ki jih bo treba doseči in izpolniti v različnih časovnih terminih. Končni rok za dokončanje projekta je oktober 2007. Nekatere zastavljene aktivnosti bodo nato opravljene v letu dni, za druge bomo potrebovali nekaj let.

Diana Janežič

PROIZVODNJA JANUAR - JUNIJ 2006

ODKOP/OBRAT	načrt	doseženo	+/-	%	ton na dan
PROIZVODNJA	1.859.664	1.805.113	-54.551,0	97,07	15.298
PRIPRAVE	72.715	65.889	-6.826,0	90,61	558
PREMOGOVNIK	1.932.379	1.871.002	-61.377	96,82	15.856

NADZORNI SVET PODPIRA RAZVOJNI NAČRT IN SEDANJEGA DIREKTORJA

V juliju se je nadzorni svet Premogovnika Velenje sestel dvakrat in na prvi seji potrdil razvojni načrt družbe, na drugi pa sedanjega direktorja imenoval še za naslednja štiri leta.

4. julija je na seji obravnaval gradivo ter predloge sklepov za 10. skupščino delniške družbe, ki bo 29. avgusta. Nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme in potrdi razvojni načrt Premogovnika Velenje za obdobje 2006-2011 oziroma 2015. O razvojnem načrtu je nadzorni svet v preteklem letu in letos veliko razpravljal, prav tako pa so ga večkrat obravnavali tudi uprava, sindikat in svet delavcev.

V razvojnem načrtu so zapisani cilji in poti za doseganje ekonomsko učinkovite osnovne dejavnosti, pri čemer bo pridobivanje premoga racionalizirano, ob tem pa ohranjeni visoka stopnja varnosti ter socialni in ekološki prispevek okolju. V skladu z načrtom se bo nadaljevalo intenzivno prestrukturiranje hčerinskih podjetij in strokovnih služb ter ustanavljanje novih podjetij.

V načrtu je predvidena tudi ustanovitev posebnega sklada za zapiralna dela, ki bodo najprej namenjena za zapiranje jame Škale, kasneje pa za celotno pridobivalno področje Premogovnika Velenje.

Dr. Milan Medved, predsednik NS: »Ustanovitev tega sklada je zelo

pomembna, kajti skozenj lastniki zavestno, načrtno in zelo odgovorno začnemo zbirati sredstva, ki se bodo korektno in pregledno porabila za zapiralna dela. Nadzorni svet je ustanovitev sklada podprl enoglasno.«

Nadzorni svet je na omenjeni seji obravnaval tudi letno poročilo 2005, ki bo predloženo skupščini in h kateremu je pozitivno mnenje podala tudi revizijska družba. Zato bo predlagal skupščini, da potrdi in odobri delo direktorja in nadzornega sveta v poslovnem letu 2005 in jima podeli razrešnico.

Prav tako bo predlagal skupščini, da ob prehodu na evro in v skladu z novim zakonom o gospodarskih družbah v statutu spremeni in dopolni določbe o osnovnem kapitalu družbe (kosovne delnice).

Nadzorni svet je na seji razpravljal tudi o nagradi direktorju za leto 2005, ki mu pripada na osnovi individualne pogodbe. Ugotovil je, da je uprava lani dosegla zastavljene cilje, da si je zastavila cilje in naloge, ki so dolgoročno pomembni za uspešno poslovanje Premogovnika

Velenje, a je v dogovoru z direktorjem sklenil, da se z namenom racionalizacije poslovanja in strukturnega prilagajanja družbe nagrada direktorju ne podeli.

Nadzorni svet je dal soglasje tudi k podpisu aneksa k pogodbi o nakupu premoga, zakupu moči in nakupa električne energije, in sicer za dodatno prodajo premoga za proizvodnjo 2.000 TJ energije.

Direktor Premogovnika ostaja dr. Dervarič

Po sklepu nadzornega sveta je bil 6. julija v časopisu Delo objavljen javni razpis za direktorja družbe, kajti sedanjemu mandat poteče jeseni. Nadzorni svet se je ponovno sestel 18. julija in obravnaval tri vloge, ki so prispele na razpis. Med njimi ena ni bila popolna. Po temeljiti razpravi se je nadzorni svet odločil in za direktorja za naslednja štiri leta imenoval dosedanjega - dr. Evgena Dervariča.

Po besedah predsednika nadzornega sveta **dr. Milana Medveda** je dr. Dervarič s svojim delom v preteklem man-

Blok 6 bo!

Julija je Ministrstvo za gospodarstvo Republike Slovenije HSE izdal energetska soglasje za 600 MW blok šoštanske termoelektrarne, s čimer je dana zelena luč za nadaljevanje vseh potrebnih aktivnosti za realizacijo investicije v blok 6.

Dr. Milan Medved, namestnik generalnega direktorja HSE: »To predvsem pomeni pripravo vse potrebne dokumentacije. Pripravljena je že investicijska dokumentacija, v TEŠ pridobivajo druga soglasja. HSE bo skrbel, da bo projekt čim prej realiziran, kajti v skladu z njim bomo že v začetku leta 2011 začeli v Šaleški dolini pridobivati zelo konkurenčno energijo.«

datu izpolnil pričakovanja lastnikov Premogovnika Velenje in zastavil veliko aktivnosti, ki vodijo družbo v rentabilno poslovanje.

Nadzorni svet je bil enotnega mnenja, da je smiselno te načrte dokončati, posebej pa je to poudaril predstavnik zaposlenih v nadzornem svetu.

Dr. Evgen Dervarič je izrazil zadovoljstvo s ponovnim imenovanjem, posebej ker je družba, ki jo vodi, sredi uresničevanja pomembnih načrtov: »Premogovnik Velenje je dobro in uspešno podjetje. V prejšnjem mandatu smo uresničili vse cilje, ki smo si jih zastavili. Postavili smo koncept razvoja družbe do leta 2040, kar pomeni 15 let daljše obratovanje, to pa pomeni tudi delo za še eno generacijo rudarjev.

Delež rudarjev med zaposlenimi bo vsako leto nižji zaradi razvoja tehnologij in avtomatizacije procesov v jami, bomo pa širili svoje dejavnosti na področju

prestrukturiranja in ustvarjanja novih delovnih mest na vseh področjih, kjer bodo priložnosti. Premogovnik Velenje ima danes jasno poslanstvo in vizijo.

Razvojni načrt, ki ga bo konec avgusta potrjevala skupščina delniške družbe, je

že potrdil nadzorni svet družbe, usklajen je tudi v podjetju in edini smo si, da ga bomo znali uresničiti. To ne bo lahka naloga, a če so cilji jasni, se jim je z dobrim delom mogoče približevati.«

Diana Janežič

Kako Vida Lorber iz Infond Holdinga, predstavnica malih delničarjev, po letu dni ocenjuje svoje delo v nadzornem svetu in kaj meni o razvojnem načrtu?

»Dosedanje delo v nadzornem svetu družbe ocenjujem kot pozitivno, saj si tako uprava kot tudi nadzorni svet družbe prizadevata za poslovno in finančno prestrukturiranje družbe, ki je glede na omejenost trajanja dejavnosti in siceršnje stanje družbe, nujno potrebno.

Kot predstavnica manjšinskih delničarjev lahko povem, da delničarji ne morejo biti zadovoljni s sedanjim stanjem njihove naložbe, saj je vsaka naložba, ki ne ustvarja donosa, slaba naložba. Še zlasti to velja za manjšinske delničarje, ki nimajo nobenega dejanskega vpliva na upravljanje in vodenje poslovanja družbe. Ocenjujem, da je dolgoročni razvojni načrt družbe dobro zastavljen, saj se že v bližnji prihodnosti predvideva pozitiven poslovni rezultat, ki pa ga bo mogoče doseči tudi z racionalizacijo poslovanja znotraj družbe.«

POSLOVANJE ENERGETSKIH DRUŽB V LETU 2005

Slovenske gospodarske družbe so lani ustvarile skupno 433.127 milijonov SIT neto čistega dobička, kar je 13 odstotkov več kakor v letu 2004.

Neto dobiček energetskih družb je lani dosegel 38,1 milijarde SIT, kar predstavlja 8,8-odstotni delež v slovenskem gospodarstvu.

Po podatkih Združenja za energetiko so družbe energetskih dejavnosti v poslovnem letu 2005 dosegle prihodke v višini 1.326 milijard SIT. To predstavlja 9,22 odstotka vseh prihodkov slovenskega gospodarstva, delež prihodka energetskih dejavnosti v slovenskem gospodarstvu pa je za 16 odstotkov večji kot leta 2004.

Čista izguba energetskih družb je znašala 3,1 milijarde SIT, kar predstavlja 1,7-odstotni delež vseh izgub slovenskega gospodarstva. Ta delež se je glede na leto poprej zmanjšal za 32,3 odstotka.

Energetske družbe so imele lani 12.281 **zaposlenih**, kar je 2,61 odstotka vseh

zaposlenih v slovenskem gospodarstvu. Število zaposlenih v energetskih dejavnostih se je v obdobju 1997-2005 zmanjšalo za 35,2 odstotka.

Na lestvici **največjih družb po doseženem prihodku** si sledijo Petrol (420 mrd SIT), HSE (145,5 mrd SIT), OMV Slovenija (136,5 mrd SIT), Geoplin (68,85 mrd SIT), Elektro Ljubljana (60,9 mrd SIT), TE Šoštanj (45,2 mrd SIT), Elektro Maribor (40,86 mrd SIT), ELES (37,5 mrd SIT), Elektro Celje in Elektro Primorska.

V skupini največjih družb po doseženem dobičku so gospodarske družbe: Petrol (8,1 mrd SIT), HSE (7 mrd SIT), Dravske elektrarne Maribor (5 mrd SIT), Geoplin (3,78 mrd SIT), Eles Gen, ELES (2,15 mrd SIT), Geoplin Plinovodi (2,12 mrd SIT), Elektro Ljubljana (1,78 mrd SIT), Elektro Maribor (1,23 mrd SIT), OMV Slovenija (658,7 mio SIT).

V skupini **največjih družb po številu zaposlenih** pa so: Premogovnik Velenje (1.966), Elektro Ljubljana (983),

Elektro Maribor (863), Rudnik Trbovlje Hrastnik, Elektro Celje, NE Krško (598), TE Šoštanj (561), Petrol (1.448 - Skupina Petrol), Elektro Primorska in ELES (471).

Združenje za energetiko

SREČNO, RUDARJI, DANES IN ŠE DO LETA 2040!

To je letos na 46. skoku čez kožo 1. julija zaželel mladim in starim rudarjem častni skakalec, generalni direktor Holdinga Slovenske elektrarne dr. Jože Zagožen. Vzpodbudnih besed pa ni manjkalo tudi v slavnostnih nagovorih, ki sta bila letos kar dva.

Zbrane uniformirane rudarje, ki so na mestni stadion prikorakali v paradi ob spremstvu godbenikov in streljih kano-nade, ter številno občinstvo je najprej nagovoril dr. Milan Medved, tokrat v vlogi namestnika generalnega direktorja HSE, predsednika nadzornega sveta Premogovnika Velenje in predsednika Združenja za energetiko. V Premogovniku ga poznamo tudi kot svojega nekdanjega sodelavca, poleg tega pa je 15 let vodil parado, in to funkcijo pred tremi leti predal sedanjemu vodji Marjanu Lampretu.

Jasna prihodnost šaleške energetike

Dr. Milan Medved je med drugim dejal: »Slovenski energetiki smo s strahom pričakovali odpiranje evropskega energetskega trga in se hkrati zavedali nujno-

Dr. Milan Medved je v nagovoru tudi dejal, da je zelo ponosen na tradicijo rudarjenja, svoja delovna leta v Premogovniku in na to, da je 15 let vodil parado.

Okoli 250 uniformiranih rudarjev se je 1. julija podalo na znano pot do mestnega stadiona.

sti temeljitih sprememb. Konec 90. let so nekateri že tudi v Šaleški dolini govo-

rili o zapiranju Premogovnika Velenje in zaustavitvi proizvodnje v TE Šoštanj. Zadnjih nekaj let so se energetske razmere v Evropi precej spremenile. Poceni viškov energije ni več, zanesljiva oskrba z energijo postaja ena glavnih tem tudi na srečanju državnikov. V Evropi so že začeli z novim investicijskim ciklusom za izgradnjo proizvodnih kapacitet. Energija je končno postala tržno blago, za katerega je treba plačati pravo ceno. Kljub turbulentnim razmeram pa je bila oskrba z energijo v Sloveniji ves ta čas zanesljiva, varna in je sedaj tudi konkurenčna.

Za slovensko energetiko je zelo pomembno, da je HSE postal prepoznavni akter na evropskem energetskem

trgu. Znanje, ki se je v zadnjih letih akumuliralo v HSE, je v Evropi zelo konkurenčno. To se kaže tudi v porastu trgovalnih količin, ki bodo letos za 50 odstotkov presegle celotno slovensko proizvodnjo električne energije.

Z oblikovanjem HSE sta tudi Premogovnik Velenje in TE Šoštanj dobila priložnost za uspešno delo v konkurenčnem okolju. Tako jasna, kot je sedaj, nadaljnja pot šaleške energetike še ni bila.

Čim prej je treba investirati v modernizacijo termoelektrarne. Za Slovenijo bo to v prihodnjih petih letih največji prispevek k zanesljivi in varni oskrbi z električno energijo. Hkrati z investicijami v termoelektrarno pa je treba še naprej posodabljanje pridobivanje premoga v

Ob prihodu na tribune je direktor Premogovnika najprej pozdravil najvišjega gosta na letošnjem skoku čez kožo Janeza Janša.

Premogovniku, dejavnosti, ki niso neposredno povezane s proizvodnjo premoga, pa morajo preiti v tržno okolje.«

Premogovnik ima v energetske oskrbi ključno mesto

Osrednji slavnostni gost na letošnjem skoku čez kožo pa je bil predsednik vlade Republike Slovenije Janez Janša. V slavnostnem nagovoru rudarjem se

k pomenu slovenskega premogovništva v nekdanji Jugoslaviji.

»Danes pa je stanje v premogovništvu podobno stanju v Evropski uniji,« je dejal Janez Janša in med drugim v nadaljevanju poudaril: »Premog odkopavamo izključno za pridobivanje električne energije, zapiramo nerentabilne premogovnike, narašča uvoz premoga izven EU. Energetska odvisnost Evrope je danes 50-odstotna, predstavlja stra-

2050 odvisnost od uvoza narasla že na 70 odstotkov. Zaradi tega morajo države, članice EU vzpostaviti dolgoročno stabilnost trgov z energetskimi viri.

Premogovništvo je zelo zaznamovalo razvoj Šaleške doline. Premogovnik Velenje je danes eden največjih in najmodernejših premogovnikov za podzemno pridobivanje premoga v Evropi. Tudi v preteklosti je v tehnološkem smislu vedno prednjačil pred ostalimi slovenskimi premogovniki in rudniki. Skupaj s TEŠ je ključen in zanesljiv člen v oskrbi Slove-

»Bom prosil sv. Barbaro, naj čuva knape nas in, če bo imela čas, honorarno, politike, tud' vas,« je bilo eno od gesel, kipec sv. Barbare pa bo lahko čuval predsednika vlade.

je najprej ozrl v zgodovino, k začetkom odkrivanja in pridobivanja premoga ter

teško vprašanje in problem, po napovedih evropske komisije pa naj bi do leta

»Gospodariti v Premogovniku znate, tudi nov varčevalni sistem imate, še za trg ni treba, da bi vas skrbelo, pogodba o prodaji premoga zagotavlja vam delo. Še jaz se odločim: kar med vas skočim!« je z vsem v Premogovniku na tekočem že novinec.

»V čast mi je, da ste mi dodelili skok čez kožo!« je dejal dr. Jože Zagožen.

nije z energijo, zaradi raziskovalne dejavnosti na področju geotehnologije pa se uvršča med pomembne ponudnike projektiranja podzemnih objektov in površinskih kopov ter geomehanskih raziskav.

Ob sprejetju energetskega zakona pred dvema letoma je Premogovnik Velenje v dolgoročni energetske strategiji dobil pomembno mesto tako v količinskem obsegu proizvodnje kot v cenovnem okviru. Na tej podlagi sta bili zagotovljeni dolgoročna proizvodnja in prodaja premoga s tremi strateškimi cilji: neprekinjena proizvodnja, varnost in humanizacija delovnega procesa ter odgovorno ravnanje z okoljem. Visoka produktivnost je osnova za konkurenčnost premoga in tudi električne energije iz TEŠ. Delovanje TEŠ je po proizvodnih rezul-

tatih primerljivo z enakimi evropskimi termoelektrarnami.«

Bodite najboljši!

Predsednik vlade je izrazil zadovoljstvo, da v Velenju še ohranjamo skok čez kožo, kajti to je dogodek, ki je vedno veliko pomenil rudarjem, njihovim družinam in celemu mestu.

Posebej je nagovoril novince: »Vaša današnja naloga je lažja, kot je bila nekoč, ko so novinci morali preskočiti rudniške jaške. Nadaljevanje poklicne poti pa bo prav tako zahtevno, kot je bilo nekoč.

Tudi zato si ob začetku vaše poti zaslužite priznanje za takšno poklicno odločitev. Kljub moderni tehnologiji rudarski poklic še vedno terja pogum, natančnost, skrb za sodelavca, vztrajnost.

Bodite takšni, kot so bili tisti, na čigar mesta stopate. Najboljši!«

Preden so novinci lahko stopili med starejše rudarje, pa so dobili še nekaj praktičnih naukov.

Najprej jim je skok čez kožo pokazal letošnji častni skakalec, generalni direktor HSE dr. Jože Zagožen, ki si je to čast zaslužil med drugim tudi zato, ker se je takoj po prevzemu vodenja skupine HSE začel zavzemati za posodobitev Termoelektrarne Šoštanj in je s tem pomembno vplival na podaljšanje življenjske dobe Premogovnika Velenje do leta 2040.

»Vedno sem s ponosom in spoštovanjem gledal vaše parade v Velenju in spremljal novice o delu v jami. Vesel sem, da sem sedaj lahko na čelu sistema, ki ima v sestavi tudi vas, rudarje, in da lahko pomagam, da se bosta vaše uspešno delo in življenje nadaljevala,« je po skoku nagovoril zbrane.

Bom prosil Sv. Barbaro, naj čuva knape nas!

Boter dr. Zagožna je bil Marjan Britovšek, vodja odkopa k.-110 A in tudi eden od letošnjih botrov novincev. »Že šestinštrideset let se s tega soda skače, novinci, danes za mano pogumno skočite in tradicijo našo obdržite, prekiniti je ne dovolite,« jim je položil na dušo, nato pa jih skupaj z drugimi botri – Jankom Banovškom, vodjo priprave št. 7, Jožetom Virbnikom, vodjo odkopa k.-110 A in Matjažem Avberskom, vodjo priprave št. 11 – sprejemal v rudarski stan.

70 jih je letos stopilo vanj, in sicer 17 rudarjev, 13 rudarskih tehnikov, 21 inženirjev rudarstva in geotehnologije in 19 dijakov elektro-strojne smeri. Med njimi je bilo, tako kot lani, tudi eno dekle. Novinci so dobro opravili skok in skupaj z vodjo ceremoniala Marjanom Lampretom z gesli in humornimi komentarji zabavali občinstvo. Prislužili so si kar nekaj vrčkov piva, ti pa so tako ali tako tudi vse novince čakali ob koncu skoka. Z botri so nazdravili rudarskemu stanu in zbranemu občinstvu.

Skupaj so se nato napotili proti prireditvenemu prostoru za rudarski piknik, ki je bil letos pripravljen ob restavraciji Jezero. Tam so jih pričakali rudarska malica, ansambel Mira Klinca in Saša Lendero in zabavno je bilo vse do prvih ur nedeljskega jutra.

Diana Janežič, foto D.J. in Hans

Letošnji najboljši dijaki generacije - Rok Gril, Dejan Šegula, Dejan Rošar, Simon Mežnar, Aleš Černjavič – se lahko takoj zaposlijo v Premogovniku.

ČASTNI SKAKALEC ZA NEKAJ UR V JAMO

Dr. Jože Zagožen, generalni direktor HSE, je že nekaj dni po častnem skoku čez kožo okusil rudarsko klimo, in sicer na odkopu -110 A v južnem krilu jame Preloge. V četrtek, 6. julija, se je ob 4.00 za dve uri spustil v velenjski premogovnik.

To ni bil njegov prvi obisk jame, saj si je pred letom ogledal novi odkop, tokrat pa se je želel bolj spoznati z delom rudarjev. Obisk v jami je izbral tudi za obisk svojega botra na letošnjem častnem skoku čez kožo Marjana Britovška.

»Videl sem, da so delovne razmere težke, a rudarji pridno delajo, med njimi vladata tovarištvo in zaupanje. Moje sporočilo rudarjem je, da se bomo trudili, da bi jim omogočili čim boljše razmere za delo in dober življenjski standard. Če bomo enotni, bomo uspešni in premogovništvo se bo v Šaleški dolini lahko še desetletja razvijalo.

TE Šoštanj je že nekaj let edini kupec velenjskega premoga in pogoj, da bo Premogovnik delal še desetletja je delovanje termoelektrarne. To pa bo mogoče,

če bo električna energija, ki jo pridobijo v njej, konkurenčna s cenami električne energije na evropski borzi. Z odstranitvijo treh starih termoelektrarniških blokov in zgraditvijo novega, sodobnega bloka 6 ter prigraditvijo dveh plinskih turbin bomo ustvarili del pogojev za konkurenčno ceno energije. Poleg tega pa je treba zagotoviti tudi konkurenčno

ceno premoga, to je 2,25 za giga joul. Za doseganje te cene moramo tudi v zvezi s Premogovnikom sprejeti kakšen sklep, ki je morda neprijeten, a je nujen, da bomo lahko imeli konkurenčno energijo in bomo preživeli na trgu od svojega dela,« je po prihodu iz jame povedal dr. Zagožen.

dj, foto Miran Beškovnik

PRAZNOVALI SMO!

Sobota, 1. julij, je bila v Velenju praznični dan, praznovali smo dan slovenskih rudarjev.

Slovesnosti so se začele že dopoldne, in sicer ob 10. uri v dvorani hotela Paka s podelitvijo priznanj in spominskih daril jubilarantom poslovnega sistema Premogovnik Velenje za 20 let dela v njem in jubilarantom jamske reševalne čete.

Če bi se vabilu odzvali vsi, bi bilo v dvorani 159 jubilarantov 20-letnice dela, in to iz Premogovnika ter povezanih podjetij HTZ, Habit, PLP, Gost, poleg njih pa še 23 jamskih reševalcev.

»Povezuje nas 20 let skupnega dela, povezujejo nas delovne naloge, naši skupni cilji in načrti. Vanje so vtakane

tudi naše skrite želje, kajti z delom si omogočamo uresničevanje svojih želja, doseganje svojih ciljev. Naj nas danes poveže tudi pesem Rudarskega okteta.« Tako je k začetku slovesnosti povabila Diana Janežič. Zbranim je zapel Rudarski oktet, nagovoril pa jih je direktor Premogovnika Velenje **dr. Evgen Dervarič**.

Jasna vizija razvoja

»Pri nas so cenjene vrednote delavnost, dobri medsebojni odnosi, tradicija, tova-

rištvo, pa tudi pripadnost. Vi pripadnost izkazuje s svojo zvestobo Premogovniku ali njegovim povezanim družbam. Ponosni smo na to, da imamo vizijo razvoja podjetja, tako pri procesu pridobivanja premoga kot pri novih programih. V zaključni fazi sprejemanja je razvojni načrt do leta 2011, v katerem prioritetni cilji ostajajo enaki.

Prvi je ekonomsko učinkovita osnovna dejavnost, pri čemer bomo racionalizirali pridobivanje premoga ob zagotavljanju najvišje stopnje varnosti ter ohranjali socialni in ekološki prispevek okolju.

Drugi cilj je intenzivno prestrukturiranje hčerinskih podjetij in strokovnih služb Premogovnika Velenje ter ustanavljanje novih podjetij.

Strategija razvoja hčerinskih podjetij je usmerjena v zmanjševanje odvisnosti od internega trga, v pridobivanje lastnikov, ki imajo trge, znanje in kapital.

Pomembni del prestrukturiranja je odpiranje novih delovnih mest. Do leta 2014 naj bi jih odprli okoli 500, in sicer s programi, ki bodo nastajali v okviru novega naložbenega podjetja PV Invest ter s povezovanjem s strateškimi partnerji.

Teh sprememb, ki so za matično družbo in povezane družbe zelo pomembne, za zaposlene pa nemalokrat stresne, se lotevamo z veliko mero odgovornosti, preudarno in premišljeno, brez naglih odločitev.

Vse te spremembe so usmerjene v uspešno in razvojno naravnano prihodnost poslovnega sistema, hkrati pa ob tem čutimo veliko dolžnost do naših predhodnikov, do zaposlenih, doline, da bomo znali ohraniti in razviti tisto, kar so gradili rodovi pred nami.

Tisto, kar ste v minulih dvajsetih letih dela gradili tudi vi. Le tako bodo v dolini našli izziv mladi ljudje, ki imajo znanje in pogum in ki bodo sposobni uresničiti razvojne načrte.

Danes imam priložnost, da se vam zahvalim za vaš prispevek k poslovanju in razvoju Premogovnika, povezanih družb, za vašo pripadnost podjetju. Hvala vam!

Tudi zaradi vas ima poslovni sistem Premogovnik Velenje v okolju velik ugled in prepričan sem, da je častno delati v njem in je tudi dandanes častno biti rudar.

Prenašajmo to sporočilo na mlade rodove, na tiste rudarje, elektricarje, strojnike, ki bodo danes svečano skočili v rudarski stan. Sprejmimo jih medse s tradicijo in častjo, ki krasita naš poklic že toliko let. Pri tem pa ne pozabimo tudi na vse tiste, ki niste rudarji, pa ste prav tako pomembni za to, da podjetje deluje kot urejen, utečen, uspešen

Krk - vsakemu posebej stisnil roko, izročil priznanje in ročno uro.

Na prireditvi so priznanja in darila prejeli tudi jubilarji jamske reševalne čete. Za 5 let članstva v jamski reševalni četi so srebrno plaketo prejeli: Tone Gjerkeš, Dževad Kadrič, Branko Pavič, Ervin Pirmanšek, Danilo Rednjak in Pavel Skornšek.

sistem. Vsak posebej in vsi, povezani v delu, pri doseganju skupnih ciljev, smo lahko uspešni,« je med drugim dejal direktor.

Zahvala za pripadnost

Vsem jubilarom se je direktor dr. Evgen Dervarič tako zahvalil za njihovo delo in prispevek k izgradnji poslovnega sistema, nato pa je ob pomoči tehničnega direktorja mag. Marjana Kolenca in direktorjev povezanih družb - HTZ dr. Vladimirja Malenkovića, Habita Zdenke Berlot, PLP Borisa Močilnika, Gost Sonje

Za 10 let članstva v jamski reševalni četi sta dobila srebrno plaketo in vazo Tomaž Brezovnik in Damijan Jakop.

Za 15 let članstva v jamski reševalni četi pa so prejeli zlato plaketo Rajko Arlič, Bojan Božič, Vili Grm, Borut Herodež, Marjan Jamnikar, Janko Jurko, Tomaž Knez, Vinko Kotnik, Zlatko Kugonič, Bernard Roglšek, Jože Skaza, Rajko Sotler, Milko Verboten, Bogdan Železnik in Janez Žerjav.

Video predstavitev, ki se je med podeljevanjem odvijala na velikem platnu in v kateri smo lahko spremljali svoje sodelavce, morda pa našli tudi sebe ali svojo

dejavnost, je pripravil Ivo Hans Avberšek. Bila je prijetna popestritev prireditve, prikaz, kako smo v resnici povezani sodelavke in sodelavci, kako nas povezujejo naše delovne roke, misli, znanje, sposobnosti, želje, načrti. Ponovno so nas povezali tudi rdeči nageljni in praznovanje dneva rudarjev.

Vsem, ki so si s svojim delom v preteklih dvajsetih letih v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje omogočili dobro življenje, so trenutki slovesnosti gotovo ostali v srcih in jim še polepšali praznični dan.

Dragica Marinšek

SREČANJE ZA UTRJEVANJE VEZI

Tradicionalno srečanje poslovnih partnerjev poslovnega sistema Premogovnik Velenje, ki ga organizira društvo inženirjev in tehnikov, je bilo letos 17. po vrsti, prvič pa je potekalo 2. julija v sklopu prireditev ob dnevu rudarjev.

Na njem se je v TRC Jezero zbralo okoli 100 udeležencev - naših sodelavk in sodelavcev ter poslovnih partnerjev iz Slovenije in tujine.

Predsednik DIT mag. Marko Mavec je ocenil, da je bilo srečanje uspešno, kot vedno pa je bilo namenjeno predvsem sprostitvi, rekreaciji in druženju. Prestavitev srečanja s septembra v julij udeležbe ni bistveno okrnila.

Organizatorji so poskrbeli za tradicionalne športne panoge, in tako so se tudi letos udeleženci pomerili v igranju tenisa - moški so igrali v dvojicah, ženske v parih -, vožnji gokarta, metanju pikada, ročnem nogometu in streljanju. Ustreglo jim je tudi vreme, ki je bilo oblačno in ne prevroče, in tako več kot primerno predvsem za naporene teniške dvoboje.

V tenisu sta letos zmago odnesla Jože Kavtičnik in Jože Podpečan, ki sta v dokaj izenačeni in napeti igri premagala

Željka Vukeliča in Aleša Žavbija. Tretje mesto sta osvojila Jani Gorjanc in Oto Gradišnik. Med ženskami je zmagala

Štefka Lesjak, druga je bila Darja Rehar in tretja Milena Krofl. Pikado je najbolje metal Ferdo Žerak, dosegel je 429 točk,

V času svetovnega nogometnega prvenstva so se nekateri zadovoljili zgolj z ročnim nogometom.

DAN RUDARJEV – Srečanje poslovnih partnerjev

drugi je bil Dragan Čivič, 400 točk, in tretji Robi Leskovšek, 394 točk.

Ročni nogomet sta najbolje odigrala Robert Slemenik in Danilo Rednjak, ki sta premagala Robija Leskovška in Mirka Andrejca.

Progo za gokart je najhitreje prevozil Andrej Blažič, in sicer v 9,832 sekunde, desetinko sekunde počasnejši in drugi je bil Stane Mlakar, tretji pa z 10,048 sekunde Sandi Drev. Pri ženskah je gokart najhitreje vozila Milena Krofl.

Oto Fijavž je bil najboljši v streljanju z lasersko puško, zadel je 53,2 kroga, Ferdo Žerak je zadel 52,6 kroga in bil drugi, tretji pa z desetinko manj Stane Marko.

Diana Janežič, foto Slavko Gros

Hitro, hitreje, najhitreje – a tudi spretno; na položajih Slobodanka Gomboc in Ana Špoljar.

Štefka Lesjak je v tenisu znova ugnala sodelavke.

Tudi z laserjem je treba znati zadeti tarčo.

Jože Podpečan: »Pri moji odločitvi za prijavo na turnir sta prevladali želji po rekreaciji in druženju, zdaj pa sem toliko bolj zadovoljen, ker sem zmagal. To se mi je posrečilo že pred osmimi leti v paru s Stanetom Sovičem. Finalna tekma je bila dokaj izenačena, ker smo vsi delali precej napak, ampak na koncu sva jih midva naredila nekaj manj in zmagala.«

Jože Kavtičnik: »Zadovoljen sem z družbo in s tekmovanjem, letos seveda toliko bolj, ker sem prvič zmagal, čeprav zmage nisem pričakoval in to sploh ni bil moj namen udeležbe na turnirju. Namen je bilo srečanje z znanci, rekreacija, pogovori.«

NASLOVI, FOTOGRAFIJE, RUBRIKE

Konec marca smo v Slovenskem društvu za odnose z javnostmi (PRSS) v sodelovanju z našo Sekcijo internih komunikatorjev (SIK) objavili razpis za nagrado Papirus za najboljše slovensko interno glasilo. Žirija je v maju ocenjevala 39 glasil, od tega 32 v kategoriji revija/časopis, pa tudi en bilten in šest elektronskih glasil.

Vesna Petkovšek, predsednica SIK: »Odziv na razpis za nagrado Papirus je bil zelo dober, saj je bilo letos prijavljenih bistveno več internih glasil kot prejšnja leta. Kaže, da so podjetja najbolj ponosna na svoje interne revije, ki jih želijo pokazati tudi navzven.

Najpomembnejša pa je povratna informacija žirije, ki urednike internih glasil usmerja s pripombami, na katerih področjih zelo dobro opravljajo svojo funkcijo, ter po drugi strani, kje so potrebne izboljšave.«

Petčlanska žirija, ki so jo sestavljali Gregor Kos, podpredsednik PRSS, Jana Petkovšek iz Dnevnika, Ladeja Godina Košir z Inštituta za poslovno rast in kreativnost, Nada Mihelec iz Modre celice in Maja Perko iz Financ, je ocenjevala komunikacijsko vrednost glasil z vidika novinarstva, jezika ter oblikovanja.

Žirija je bila na splošno pozitivno preseñena in meni, da je stroka odnosov z javnostmi na tem področju naredila zelo očiten korak naprej. Posebej je pohvalila vsebinsko vrednost glasil in izpolnjevanje zastavljenih komunikacijskih ciljev, medtem ko oblikovanje ne sledi kakovosti vsebine povsem enakovredno, prav tako žirija pričakuje izboljšave jezika.

Člani žirije so nadalje menili, da je treba pri uredništvu in oblikovanju internih glasil največ pozornosti nameniti bralcem - zaposlenim ter vsebino prilagoditi njim. Trendi v medijih nakazujejo večjo oblikovno pestrost, besedila so bolj razgibana in krajša. Enako pa lahko pričakujemo tudi pri internih glasilih, saj

imajo zaposleni vse manj časa za branje.

Posebno pozornost je zato treba nameniti naslovom in fotografijam, ki so ključni za pritegnitev pozornosti bralcev, uredniki pa bi morali v glasila vnesti večjo pestrost novinarskih zvrsti.

Na okrogli mizi ob predstavitvi rezultatov tekmovanja se je okoli štirideset udeležencev dotaknilo različnih problemov in dilem, s katerimi se srečujejo ob snovanju glasil. Kot zelo pomembno so pri tem izpostavili podporo najvišjega vodstva podjetja, ki pomembno vpliva na kakovost glasil. Tudi žirija je poudarila, da so tista glasila, ki jih direktorji in predsedniki uprav podpirajo, kakovostno boljša.

Okroglo mizo so udeleženci zaključili z ugotovitvijo, da bodo interna glasila kot najbolj razširjeno orodje komuniciranja z zaposlenimi tako v Sloveniji kot sicer v Evropi tudi v prihodnosti pomemben del interne komunikacije, čeprav z napredkom tehnologije nastajajo mnoge druge, cenejše in hitrejše oblike komuniciranja.

Najboljša glasila so si po kakovosti zelo podobna, zato so bile razlike v številu točk zelo majhne. Zmagal je

»Kolektiv« Leka in dobil 189 točk, sledita mu »Inside« družbe Si.mobil s 184 točkami in »Naglas« družbe Mladinska knjiga s 182 točkami.

Rudar dobra strokovna revija

Za Papirus se je potegoval tudi Rudar. S 151. zbranimi točkami se je uvrstil v sredino razpredelnice, najvišje pa je imel ocenjeni komunikacijsko in novinarsko vrednost (povprečna ocena 7,75), nekoliko slabše pa oblikovno vrednost (ocena 4,75).

Žirija je pri Rudarju posebej pohvalila spodbujanje pripadnosti podjetju, veliko vsebin, ki nagovarjajo zaposlene, prepoznaven uredniški koncept ter bogato vsebinsko in rubrično pestrost. Priporoča pa večje fotografije, krajša besedila in več poudarkov v njih ter več besede zaposlenih.

S poročilom o tekmovanju za Papirus se je seznanil tudi uredniški odbor Rudarja in soglašal z ugotovitvami žirije. Menil je, da so vsi napotki, kako izboljšati glasilo, dobrodošli, v uredništvu pa se bomo potrudili, da bi vam bil Rudar še bolj všeč in bi ga še raje vzeli v branje.

Diana Janežič

DOBRA POTEZA

Plakati vas s sten pohodnih prostorov - vse od vstopa v Premogovnik do jame in malo tudi po njej - pozdravljajo od letošnjega dneva rudarjev. Narejeni so bili v okviru projekta Ali delam dovolj varno, za vas, z mislijo na vse, ki delate v temi, pod zemljo, pa tudi za vse druge v Premogovniku.

Sporočajo vam, da ste za podjetje pomembni, da sta vaše zdravje in varnost skrb podjetja, da se splača potruditi za svoje zdravje in življenje. Nameščeni so na ključna mesta, opremljeni s kratkimi, enostavnimi navodili za varno delo.

Večina tveganj in nevarnosti pri delu je predvidljivih, zato se lahko nezgodam pri delu izognemo. Delo je mogoče organizirati tako, da poteka varno in ne povzroča poškodb ter obolenj. Delovno okolje v premogovniku je potencialno nevarno, nevarnosti delovnega okolja v našem podjetju obvladujemo, želimo pa še bolj vplivati na vsakega zaposlenega, da se bo pri svojem delu spraševal: »Ali delam dovolj varno?« Zato plakati!

Koliko plakati pritegnejo vaše poglede in vas spomnijo na vse tiste nevarnosti, nepazljivosti, nepremišljena dejanja in ravnanja, ki jih poznate, pa jih velikokrat nimate v mislih, smo se v juliju pogovarjali z vami in nastala je tale anketa.

Ivan Merc, OUTN - elektro del: »Plakate sem takoj opazil. Dobra poteza so, ljudi opozarjajo, kaj je dobrega, kaj je sla-

bega. Plakati so dobri, vseč so mi barvni kontrasti, napisi, name so naredili res dober vtis. Seveda se trudim upoštevati tako navodila za varno delo kot varno življenje.«

Drago Kotnik, Priprave: »Plakati so zelo dobri, prav je, da so vpadljivi. Kdor jih je delal, je izbral prave barve, da jih takoj opazimo, tudi obešeni so tako, da

jih lahko vsak prebere. Mislim, da je to zelo dobra poteza in bomo sigurno imeli kakšno nezgodo v jami manj. Tudi s sodelavci smo se o tem pogovarjali in takšno kot moje je tudi njihovo, splošno mnenje.«

Irfan Grošič, Logistika: »Plakate sem opazil, povedali so mi marsikaj, zdijo se mi v redu. Če si vzameš čas, si pogledaš slike in prebereš napise, povedo marsikaj. Za varnost pri delu se mi zdi pri nas sicer dovolj poskrbljeno, tako s strani firme kot pri sodelavcih, med katerimi vsak skrbi, da pri delu upošteva varnostne predpise in svoje delo varno opravlja.

Plakati pa lahko k temu še pripomorejo, ker so narejeni na malo hudomu-

šen način, recimo, da tistega, ki je malo preveč nagnjen k pijači, v njegovi podzavesti vprašajo, kaj bo z njim in z njegovo družino, če si prevečkrat privoščiš kakšen kozarec preveč.

Ob plakatih se torej lahko odpirajo nove misli, vsak si lahko po svoje razlaga njihova sporočila in se ob tem zave, da mora sam poskrbeti za zdrav način življenja.«

Lojze Vrenčur, Jamsko vrtnanje: »Plakati se mi zdijo zanimivi, če se zamislimo nad njihovimi sporočili, pa lahko imamo od tega koristi. Jaz načela var-

nega dela in življenja vsekakor upoštevam.«

Raif Lukavačkić, poslovodja, Proizvodnja: »Plakati se mi zdijo v redu, mislim pa, da jih je malo preveč in da

so razporejeni preblizu skupaj. Razporediti bi jih bilo treba tudi pred kopalnico, pred vhodom v jamo, ne samo tu v prezivnici.

Sporočilna vrednost plakatov pa se mi zdi zelo dobra, svojemu namenu bodo služili pri vsakem, ki jih bo hotel prebrati in dojeti. Nekateri sodelavci jih kritizirajo, nekateri so zadovoljni. To je vedno tako pri knapih. Dokler stvari ne sprejmejo takšne, kot so, jih ponavadi kritizirajo.«

Muharem Halilović, OUTN - jama: »Plakati so lepi, lepo jih je pogledati, njihova sporočilna vrednost je maksimalna.«

Miran Gril, Priprave: »Plakati so pametna in dobra odločitev. Ko jih vidiš, se malo spomniš na nevarnosti in jih bolj upoštevаш. Pozitivna stvar, tudi njihovo število se mi zdi primerno. Všeč so mi, živahni so, lahko pa bi bili tudi po deloviščih v jami, da bi tudi tam opozarjali na specifične nevarnosti. Ko bi se umazali, bi jih pač očistili, saj

imamo tudi takšne službe, ki bi lahko to opravile.«

Tomaž Mešl, Jamska elektro služba: »Plakati. Kaj pa vem! Narobe z njimi ni nič, ampak mislim, da to, kar sporočajo, mora že vsak sam vedeti. Mogoče so v

redu, toda če je varčevanje, ne vem, zakaj smo denar metali stran. Ne vem, koliko so stali, to ni bilo napisano v Rudarju. Saj verjetno so v redu, ampak če vsi pravite, da je varčevanje, ne vem, zakaj so bili narejeni. Da bi takšni plakati prinesli kaj k varčevanju, pa ne verjamem, ker je enako, če bi bili ali ne, saj navodila za varno delo tako in tako upoštevamo, število nezgod pa se nam tudi tako in tako iz leta v leto manjša.«

Milan Malek, nadzornik, Proizvodnja:

»Plakati so zanimivi, opozarjajo ljudi na varnost pri delu, mislim, da lahko vsak z njih nekaj odnese, sporočila na plakatih so dobra, barve tudi. Navodila za varno delo in življenje upoštevam, saj sicer ne bi bilo vse tako, kot mora biti.«

Dragica Marinšek, foto Diana Janežič

- Uči, kar živiš. Živi, kar učiš.
- Sam zase lahko storiš neizmerno več, kot bi kdajkoli mogli storiti zate drugi!
- Bojevati se sam s seboj je najtežja borba, premagati se pa največja zmaga!
- Res je, da je izkušnja draga šola, vendar bedaki se ne marajo učiti v nobeni drugi!
- Ni pomembno, kaj nam govorijo. Važno je to, kar slišimo.
- Pravo odkritje ni odkrivanje novih dežel, temveč drugačen pogled na stvari.
- Če mislimo, da že vse vemo, se gotovo ne bomo naučili nič novega.
- Šola ni edina, ki mlade ljudi uči. Okolje in doba nanje vplivata prav toliko kot vzgojitelji.

TUDI VSAKA NESREČA PRI DELU JE VELIK STROŠEK

V zadnjih štirih številkah Rudarja smo predstavili obvladovanje stroškov v proizvodnih obratih. Za tokratnega smo se o obvladovanju stroškov pogovarjali še z Dejanom Radovanovičem, vodjo obrata Zračenje in Praktično izobraževanje. Jeseni so na vrsti druga, netehnična področja.

Rudar: »Kateri stroški nastajajo v Zračenju in Praktičnem izobraževanju in kateri so največji?«

Radovanovič: »Obrat Zračenje in izobraževanje sestavljata, kot pove že njegovo ime, dve organizacijski enoti, in sicer enota Zračenje (SM 50), ki zagotavlja prezračevanje jamskih prostorov, in enota Praktično izobraževanje (SM

2005/2006 smo praktično izobraževali 166 dijakov, obvezno prakso je opravljalo 16 študentov, v letu 2005 pa smo izvedli tudi uvajanje 70 pripravnikov.

Pri izobraževanju se pojavljata dve vrsti stroškov: stroški materiala in stroški dela. Največji strošek predstavljajo stroški dela, ki pa smo jih znižali z zmanjšanjem staleža na minimum, ki nam še

porabili veliko več, tako pa dijake pogosto zadolžimo tudi s še uporabnimi rabljenimi zaščitnimi sredstvi.

V obratu **Zračenje** nastajajo tri vrste stroškov. Stroški dela so fiksni in nanje obrat nima vpliva, razen z zmanjševanjem števila zaposlenih, kar se dogaja z upokojevanjem okoli 6 odstotkov zaposlenih na leto. Ta strošek je v obratu največji.

Najbolj lahko zaposleni vplivamo na stroške materiala, to je za les, zračilne cevi, ventilatorje, zaščitna sredstva.

Imamo še stroške storitev, to je za kemijske analize, vzdrževanje opreme, proizvodne storitve..., na katere pa nimamo velikega vpliva.«

Rudar: »Kako spremljate stroške in ali sproti ukrepate, če kateri zelo presežejo načrtovane količine?«

Radovanovič: »Na obratu tako rekoč dnevno spremljamo stroške materiala po kontih in te stroške poskušamo obdržati v mejah planiranih števil. Če moramo na katerem kontu prekoračiti stroške, gledamo, da jih na katerem drugem zmanjšamo. Najpomembnejša pa je končna številka, ki je ne smemo prekoračiti. Velikih odstopanj od plana ne opažamo.«

Rudar: »Kateri so stroški v vaši enoti, na katere lahko pomembno vpliva vsak zaposlen s svojim racionalnim, boljšim delom?«

Radovanovič: »Stroški materiala so tisti, na katere lahko zaposleni na obratu najbolj vplivajo. Z racionalno uporabo materialov lahko kar precej prihranimo.«

Dejan Radovanovič: »Velik prihranek lahko zaposleni ustvarimo pri porabi zaščitnih sredstev.«

80), v kateri izvajamo praktično izobraževanje dijakov, opravljanje obvezne prakse študentov in usposabljanje pripravnikov.

V enoti **Praktično izobraževanje** je zaposlenih 26 delavcev. V šolskem letu

omogoča nemoteno opravljanje dela.

Plan materialnih stroškov imamo zastavljen zelo varčevalno, največ pa porabimo za nabavo zaščitnih sredstev, saj moramo z njimi opremiti vse zaposlene in veliko število dijakov. Za zaščitna sredstva bi

Velik vpliv na stroške našega obrata imamo vsi zaposleni v jami, predvsem glede odnosa do zračilnih objektov, zračilnih cevi, vgrajenih separatnih ventilatorjev, kovinskih zračilnih pregrad ...

Zelo pomemben dejavnik materialnih stroškov so tudi materiali za sanacijo jamskih ognjev. Zato je zelo pomembno, da dobro skrbimo za protipožarno varnost v jami. Ognji v jami posledično povzročijo tudi povečanje stroškov dela zaradi nadurnih dnin.

Velik prihranek lahko zaposleni ustvarimo pri porabi zaščitnih sredstev. Odnos do zaščitnih sredstev je treba izboljšati, porabo zaščitnih sredstev pa racionalizirati.«

Rudar: »Ali sodelavcem na sestankih redno ali občasno predstavljate stroške in njihovo gibanje?«

Radovanovič: »Tekoče stroške in gibanje stroškov redno spremljamo in jih zaposlenim tako rekoč vsak dan predstavljamo prek nadzornikov, tehnologov in poslovodij, analiziramo pa jih tudi na rednih tedenskih raportih.

O stroških teče beseda tudi vsak mesec na rednih sestankih sveta obrata Zračenje in Izobraževanje. Kakšnih drugih izrednih sestankov na to temo zaenkrat še nismo izvedli, jih pa bomo, če se bo pokazala potreba po njih.

Glede na to, da imamo pri izobraževanju stroške varčevalno naravnane in pod kontrolo, moramo pozornost usmerjati predvsem na varnost pri delu. Vsaka nesreča pri delu lahko predstavlja velik

strošek za delodajalca. Mislim, da ima velik pomen tudi naše navajanje dijakov na varno in gospodarno delo, saj bomo tako zagotovili prihranek tudi na daljše obdobje.«

Rudar: »Ali sodelavce na kakšen način spodbujate k varčevanju in jih nagradujete oziroma jih boste?«

Radovanovič: »Svoje sodelavce redno na vseh nivojih spodbujamo k racionalni rabi materialov, racionalnemu delu, zmanjševanju števila nezgod in bolniških izostankov. Nagrajevanja zaradi varčevanja še nismo uvedli, razmišljamo pa o tem. Zaenkrat računamo na obljubljeni nagrado s strani uprave Premogovnika ob koncu leta.«

Rudar: »Kako načrtujete stroške v planu za prihodnje leto?«

Radovanovič: »Stroške za prihodnje leto bomo za enoto Praktično izobraževanje planirali glede na letošnjo porabo in število vpisanih dijakov v šolskem letu 2006/2007.

V planu za prihodnje leto načrtujemo nadaljnje nižanje stroškov dela na račun upokojevanja zaposlenih, prav tako nižanje stroškov materiala, predvsem stroške za zaščitna sredstva, zračilne cevi, sredstva za gašenje jamskih ognjev... Stroške storitev bomo planirali v okviru letošnjih. Na tem segmentu ne računamo na nižanje stroškov.«

Rudar: »Ali ste v letu varčevanja sprejeli kakšne posebne ukrepe oziroma ali se bolj posvečate obvladovanju stroškov kot običajno?«

Radovanovič: »V letošnjem letu varčevanja kakšnih posebnih ukrepov nismo uvedli. Se pa res bolj kot prejšnja leta posvečamo spremljanju in obvladovanju stroškov. Vsak strošek, ki v obratu nastane, analiziramo in se pogovorimo o tem, ali je potreben. Če ugotovimo upravičenost stroška, se nato odločimo, v kakšnem obsegu ga bomo izvedli.

Na splošno pa velja, da se v obratu Zračenje in izobraževanje držimo letnega plana in stroškov ne prekoračujemo.«

Diana Janežič

PRVI POGLED V OGLEDALO

Osrednja točka dnevnega reda skupne seje sveta delavcev in izvršilnega odbora sindikata HTZ 11. julija je bil pregled rezultatov prvega merjenja organizacijske klime (SiOK) v HTZ.

Rezultati organizacijske klime povedo, kako zaposleni v podjetju vidijo različne vidike dela v podjetju in kako so zado-

tično. Zato so tudi ukrepi za izboljšanje stanja bolj učinkoviti. V Premogovniku Velenje smo organiza-

na vzorcu 10 odstotkov zaposlenih iz vseh organizacijskih enot, v aprilu pa so vprašalnike o organizacijski klimi izpolnili tudi nadzorniki. Poleg vprašanj, ki se nanašajo na različne vidike delovnega okolja, so anketiranci odgovarjali tudi na dodatna vprašanja s področja komuniciranja, ukrepov vodstva in varčevanja.

Koordinatorica merjenja je bila **Katja Rak**, univ. dipl. psihologinja iz Razvoja kadrov, ki poudarja, da se letošnji podatki glede na to, da so v podjetju HTZ letos prvič izmerili klimo, ne morejo primerjati po časovni liniji. So pa podatke primerjali s slovenskim povprečjem SiOK, z rezultati v Premogovniku Velenje in rezultati skupine nadzornikov.

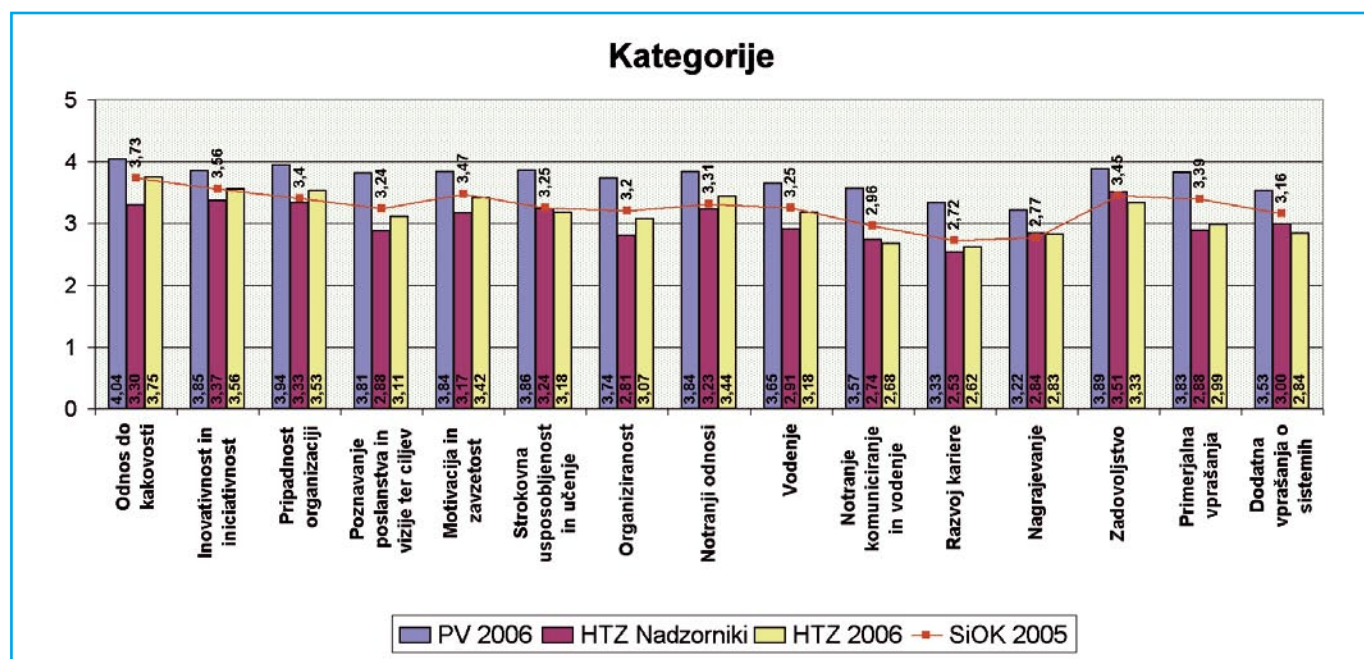
Glavne kategorije organizacijske klime so: odnos do kakovosti, inovativnost in iniciativnost, motivacija in zavzetost, pripadnost organizaciji, notranji odnosi, strokovna usposobljenost in učenje, organiziranost, notranji odnosi, vodenje, notranje komuniciranje in vodenje, razvoj kariere, nagrajevanje, zadovoljstvo, primerjalna vprašanja, dodatna vprašanja o sistemih.

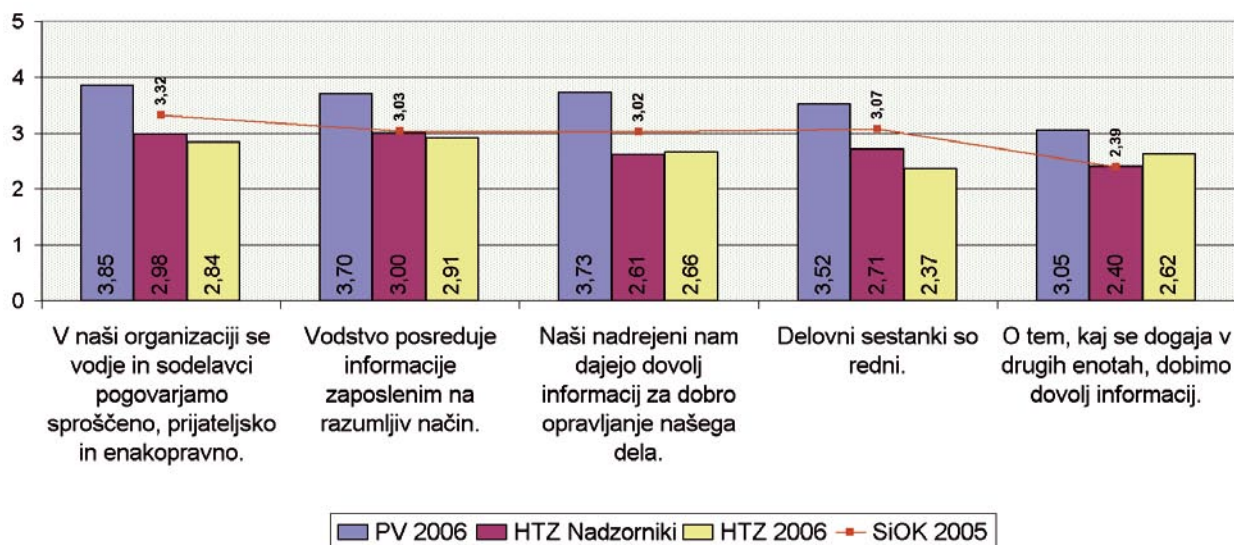
Rezultate raziskave je na seji predstavila Katja Rak (desno).

voljni z različnimi dejavniki v podjetju. Rezultati kažejo, katera so tista področja, ki jih večina zaposlenih vidi bolj kri-

sijsko klimo lani merili četrtič, v HTZ pa so se tej raziskavi letos pridružili prvič. Marca je bilo merjenje opravljeno

Notranje komuniciranje in informiranje

Vprašalnik pa meri tudi zadovoljstvo z delom, delovnim časom, delovnimi razmerami, zaposlitvijo, s sodelavci, z vodstvom podjetja, neposredno nadrejenimi, možnostmi za napredovanje in s plačo.

Primerjava s slovenskim povprečjem

»Slika najvišje ocenjenih kategorij v podjetju HTZ je zelo podobna sliki slovenskega povprečja,« poudarja Rakova in pojasnjuje, da so najvišje ocenjene kategorije 'odnos do kakovosti', 'inovativnost in iniciativnost' ter 'pripadnost organizaciji', najnižje ocenjene kategorije v podjetju HTZ pa so 'razvoj kariere', 'notranje komuniciranje in vodenje' ter 'nagrajevanje'.

»Za podrobnejšo analizo pa moramo pogledati, katere kategorije najbolj in najmanj odstopajo od slovenskega povprečja. Višje od slovenskega povprečja so ocenjene kategorije: 'pripadnost organizaciji', 'notranji odnosi' in 'nagrajevanje'. Najbolj pa v negativno smer odstopajo 'primerjalna vprašanja', 'dodatna vprašanja o sistemih' in 'notranje komuniciranje in vodenje,« je na seji sveta delavcev v svoji predstavitvi še dejala Rakova.

Primerjava s Premogovnikom Velenje

V primerjavi s Premogovnikom Velenje so vse kategorije organizacijske klime v HTZ nižje ocenjene. Še najmanj odstopajo kategorije 'nagrajevanje', 'odnos

do kakovosti' in 'inovativnost in iniciativnost'.

Najbolj pa odstopajo kategorije 'notranje komuniciranje in vodenje', 'primerjalna vprašanja' in 'razvoj kariere'.

Pri tem je treba poudariti, da so letošnji zelo dobri rezultati SiOK v Premogovniku Velenje rezultat dolgoletnega spremljanja in načrtovanja ukrepov, vezanih na organizacijsko klimo.

Primerjava z nadzorniki HTZ

V raziskavo organizacijske klime je bila vključena tudi skupina nadzornikov v podjetju HTZ, ki so v primerjavi s povprečjem HTZ bolje ocenili samo 5 kategorij. Te so: 'zadovoljstvo', 'dodatna vprašanja o sistemih', 'notranje komuniciranje in vodenje' ter 'strokovna usposobljenost in učenje'.

Najnižje pa so nadzorniki v primerjavi s povprečjem HTZ ocenili kategorije: 'odnos do kakovosti', 'organiziranost' in 'motivacija in zavzetost'.

Glavni izzivi

Katja Rak je v oceni letošnjega merjenja organizacijske klime v HTZ dejala: »Rezultati merjenja organizacijske klime sicer kažejo na več področij, kjer bi se lahko stvari izboljšale, vendar izkušnje kažejo, da se je bolje osredotočiti samo na eno področje in z raznimi ukrepi usmerjeno delovati na njem.

Z vodstvom HTZ smo v tem smislu že izpostavili področje notranjega komuniciranja in informiranja in vodstvo je

že sprejelo nekaj ukrepov za rednejše sestanke po celotni hierarhiji. V pripravi pa je tudi načrt izboljševanja komuniciranja in informiranja.«

Dragocene informacije za delo

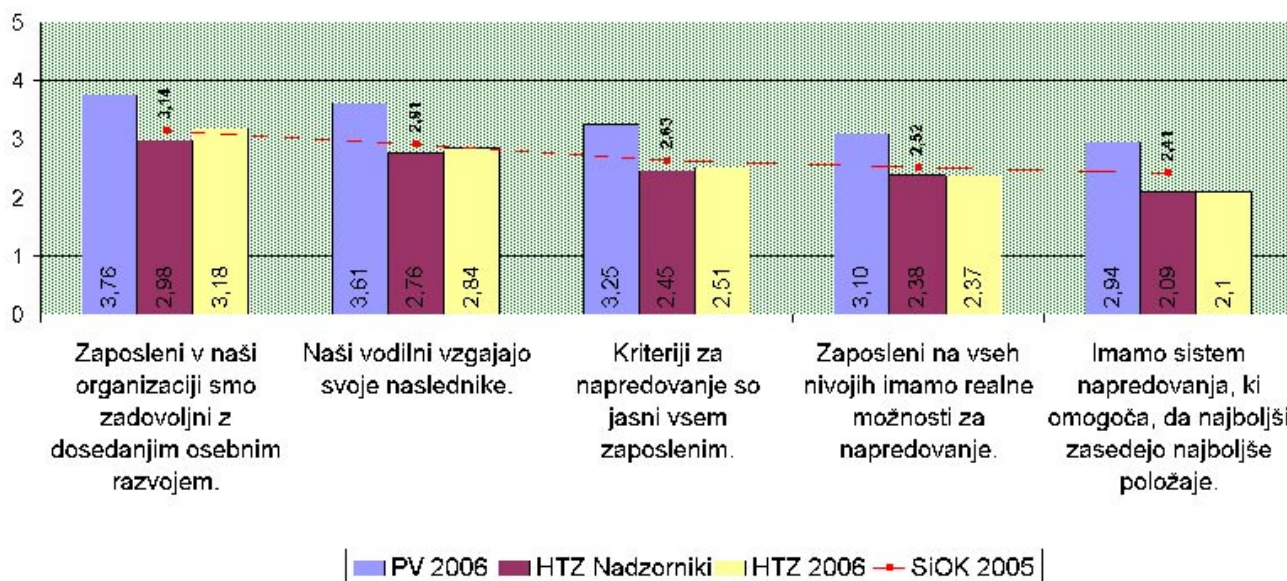
Rezultate raziskave je na seji sveta delavcev najprej komentiral direktor podjetja dr. Vladimir Malenkovič. Zelo je zadovoljen, da so se v HTZ za raziskavo odločili in jo nameravajo v prihodnjih letih ponavljati, kajti šele primerjava večkratnih rezultatov bo dala pravo sliko. »Toda že ta prva raziskava, ki je v prvi vrsti informativna in predstavlja pregled stanja, daje dragocene informacije o tem, kje je naše podjetje šibko in na katera področja moramo usmeriti naše aktivnosti,« je dejal direktor.

Dejal je še, da ga pravzaprav rezultati v nekaterih kategorijah ne presenečajo, kajti v HTZ so že sami ugotavljali, na primer, slabše informiranje in komuniciranje na posameznih nivojih. »Naše podjetje je veliko, imamo okoli 70 programov, smo razdrobljeni in v zadnjem času smo opravili več reorganizacij. Vse to se odraža v slabših rezultatih v nekaterih kategorijah.

Prepričan sem, da bomo s postavitvijo jasne vizije in poslanstva podjetja, ki ju bomo sistematično komunicirali z zaposlenimi, ter dodelano organizacijo rezultate v prihodnjih letih izboljšali,« je poudaril dr. Malenkovič.

Že jeseni bodo v HTZ na podlagi rezultatov letošnje raziskave SiOK zastavili

Razvoj kariere

aktivnosti na posameznih področjih. V septembrskem Rudarju bomo tudi objavili odgovore vodstva podjetja, ki so mu jih v odprtem delu vprašalnika postavili anketiranci.

Privatizacija se nadaljuje

V nadaljevanju seje sveta delavcev so se prisotni seznanili še s potekom privatizacije v podjetju in projektom prenova procesov.

V invalidskem podjetju tečejo vse potrebne aktivnosti na področju izločanja treh profitnih centrov – Robinoks, SIPO in Prostudio.

V zaključni fazi ustanavljanja je tudi podjetje PUP PV, v katerem bo 74-odstotni lastnik PUP in 26-odstotni Premogovnik Velenje. V novo podjetje bo HTZ prenesel del dejavnosti komunalnega vzdrževanja ter gradbeno in mizarsko vzdrževanje in z njo tudi 19 zdravih delavcev, ki v teh dejavnostih delajo.

1. septembra bo prišlo tudi do notranje reorganizacije, saj bodo v center za izobraževanje in usposabljanje (rjavi steber) prešli služba varovanja, PC Prostudio in reševalno servisna dejavnost.

Prenova procesov tudi v HTZ

21. avgusta se v Premogovniku in HTZ začel projekt prenova procesov. Na seji sveta delavcev je razloge za ta projekt predstavil pomočnik direktorja Janko Lukner.

»Premogovnik Velenje in HTZ delujeta kot eno podjetje in sta drug drugemu potrebna. V stroškovni ceni premoga je okoli 20 odstotkov storitev, ki jih izvaja HTZ, zato mora pri doseganju strateških ciljev Premogovnika sodelovati tudi naše podjetje,« je poudaril Lukner.

Predstavil je kadrovski plan 2006-2010, ki so ga glede na upokojitve zaposlenih v HTZ in potrebe po storitvah invalidskega podjetja za osnovno dejavnost pripravili skupaj s Premogovnikom.

31. 12. 2005 je imel HTZ 991 zaposlenih, od tega 480 invalidov, 31. 12. 2010 pa naj bi jih imel 620, od tega 325 ali 52,26 odstotkov invalidov.

Kot je poudaril Lukner, bodo v prihodnjih štirih letih potrebne premestitve

delavcev med posameznimi programi. Tako se bo, na primer, v enoti OUTN veliko delavcev upokojilo in naj bi bilo leta 2011 45 delavcev premalo, zato bodo delavce v HTZ premeščali tudi na delovna mesta v jami.

V prihodnjih štirih letih v HTZ ne bodo na novo zaposlovali, še več, za 77 delavcev bo potrebno zagotoviti delo v novih programih, na drugi strani bodo izločali programe, ki lahko samostojno živijo na trgu.

Tudi v HTZ - tako kot v Premogovniku Velenje - sta osnovna cilja projekta prenova procesov povečanje produktivnosti in povečanje stopnje izkoriščenosti delovnega časa.

Diana Janežič

KLJUB STANOVSKEMU PRAZNIKU DELOVNO

Rudarji so že stoletje in več dobro znani po svoji delavnosti, trmi, odrekam in pripravljenosti pomagati v jami in izven nje. Tega pravila se vseskozi držijo tudi upokojeni delavci Premogovnika Velenje, ki so sedaj doma v Šentilju, posebej tisti v zaselku Laze. V preteklosti so vedno in povsod znali priskočiti na pomoč pri delu in akcijah v krajevni in vaški skupnosti.

Njihove izkušnje in vztrajnost so bile dobrodošle pri vseh delih, ko se je kaj urejalo, gradilo in dograjevalo. Brez rudarjev - upokojencev ni šlo v preteklosti niti pri izgradnji novega vrtca v Šentilju in igrišča pri njem, sanaciji šole in nenazadnje tudi pri večkratnih akcijah na cestah.

Tudi letošnji rudarski praznik, 3. julij smo praznovali delovno. Na vrsto za sanacijo je prišla lokalna cesta v zaselku Laze in na hitro je bilo treba izvajalcu priprave Andrejcu priskočiti na pomoč pri čiščenju in pripravi brežin za položitev mreže »čez Peč«, kot rečemo delu Laz, da se zemljina ne bo več vsipala v mulde in na cestišče.

Kljub dežju in prazniku so se prav v ponedeljek, 3. julija, našli skupaj rudarji, drugi krajanji in otroci, da bi cesta dobila novo podobo. Ciril, Maks, Jože, Ivan, Franc, Nandi in drugi upokojenci so pridali, kolikor so lahko. Mladi rod jim je lahko hvaležen, da še hočejo in zmorejo. Št. 1 - Pečanov rob in št. 2 - Povšev rob (poimenovali so ju rudarji) sta dobila novo podobo, krajanji lažjo vožnjo, vsi skupaj pa spoznanje, da je, vsaj v Lazah, na rudarje - upokojence vedno in pri vseh akcijah mogoče računati.

d.k.

RISBE IBRA DŽUMHURJA

17. julija so nas s sten razstavišča Barbara pozdravile nežne in tople risbe Ibra Džumhurja, diplomiranega arhitekta, a tudi priznanega slikarja. Ogledovali si jih bomo lahko do sredine septembra.

Ibro Džumhur se je rodil leta 1947 v Celju. Mladost je preživel v Celju in Konjicu, kjer je že kot otrok rad posegel po svinčniku in čopiču ter ustvarjal svoja prva slikarska dela. S tem je pokazal svoj talent, ki ga je podedoval tako po mami kot po

družini svojega očeta, iz katere izhaja priznani hercegovski slikar, pesnik in boem Zuko Džumhur.

Vse od prihoda v Velenje je član Društva šaleških likovnikov. Osnovno in Tehnično gradbeno šolo je končal v Celju

ter nadaljeval s študijem na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani. Talent do ustvarjanja risbe je bil pomemben dejavnik tudi pri odločitvi za poklic arhitekta, v katerem je plodno deloval vse do upokojitve.

Od upokojitve si je Ibro vzel več časa za svoj najljubši konjiček, in sicer slikarstvo, za katerega je imel v času svoje poklicne kariere bolj malo časa. Pa vendar se je kot amaterski slikar in kipar v veliki želji za izpopolnitev znanja

iz slikarstva in kiparstva udeleževal tečajev pod mentorstvi akademskih slikarjev Lojzeta Zavolovška, Jožefa Muhoviča in Junoša Miklavca ter kiparja Cirila Cesarja. Ves čas svojega ustvarjanja je ostala njegova največja ljubezen akvarel.

Džumhur je imel samostojne razstave v Velenju in Ljubljani ter okoli 40 skupinskih razstav v raznih krajih Slovenije, Hrvaške, Črne gore, Italije in Madžarske. Večkrat je sodeloval v akcijah prodaje slik v dobrodne namene.

LEP USPEH VELENJSKIH VETERANOV

V soboto, 8. julija, se je v Domžalah odvijalo odprto prvenstvo Slovenije v atletiki za veterane. Med številnimi domačimi in tujimi atleti so nastopili tudi trije atletski veterani, zaposleni v Premogovniku Velenje, in sicer Otmar Fijavž, Bogdan Makovšek in Bogdan Podpečan (na sliki od leve).

V kategoriji do 40 let je Bogdan Podpečan osvojil naslov državnega prvaka v hoji na 5.000 m. V kategoriji do 45 let je Bogdan Makovšek dosegel 2. mesto v hoji na 5.000 m, Otmar Fijavž pa je osvojil srebrno odličje v teku na 100 m in 3. mesto v hoji

na 5.000 m. Glede na to, da bo evropsko prvenstvo za veterane leta 2008 v Ljubljani, predstavljajo takšni rezultati lepe obete za velenjsko veteransko atletiko.

of

EMISIJE TOPLOGREDNIH PLINOV V EU VIŠJE

Cestni promet je glavni povzročitelj povišanih emisij.

Po podatkih Evropske agencije za okolje za države članice EU-25 so bile emisije toplogrednih plinov (TGP) v letu 2004 glede na leto 2003 v njih višje za 18 milijonov ton oziroma za 0,4 odstotka. Emisije TGP za EU-15 so se v istem obdobju povišale za 11,5 milijona ton oziroma za 0,3 odstotka. Povečanje za 0,4 odstotka v državah EU-25 zveni kot majhen porast, vendar pa imajo emisije TGP tako velik pomen, da dejansko povečanje predstavlja pomemben dejavnik razvoja posamezne države članice EU-25.

Največji porast emisij TGP v Španiji

Španija in Italija beležita največji porast emisij TGP v absolutnih številkah, in sicer za dodatnih 19,7 milijona ton (+4,8 odstotka) v Španiji in za 5,1 milijona ton (+0,9 odstotka) v Italiji. Na pozitivni strani se nahajajo Nemčija (z 9,1 milijona ton manj emisij oziroma -0,9 odstotka), Danska (-6 milijonov ton oziroma -8,1 odstotka) in Finska (-4,2 milijona ton oziroma -4,9 odstotka).

Skupne emisije TGP v državah članicah EU-25 so bile v letu 2004 za 4,8 odstotka nižje kot v letu 1990. Medtem ko so bile skupne emisije v starih državah članicah EU-15 nižje le za 0,9 odstotka glede na leto 1990 (ciljni odstotek je -8 odstotka).

V letu 2004 je imelo 12 držav članic (vključno z Ciprom in Malto, ki nimata zastavljenega kjotskega cilja) višje emisije TGP kot v izhodiščnem letu. Preostalih 13 držav članic pa je zabeležilo nižje emisije TGP, kot so bile te v izhodiščnem letu. Od tega kjotski cilj izpolnjuje 11 držav članic.

Promet - glavni dejavnik za povišane emisije CO₂ v EU-15

Emisije CO₂, ki velja za najbolj problematičen toplogredni plin, so bile za 4,4 odstotka višje kot v letu 1990 v državah članicah EU-15. Glede na leto 2003 pa so emisije CO₂ porasle za 0,6 odstotka. Skupne emisije CO₂ v vseh državah članicah EU-25 pa so bile v letu 2004 nižje za 0,9 odstotka kot v letu 1990. Delež

CO₂ v državah članicah EU-25 znaša kar 83 odstotkov v skupnih emisijah TGP.

Cestni promet je bil glavni povzročitelj povišanih emisij, in sicer v višini dodatnih 11,7 milijonov ton CO₂ oziroma 1,5 odstotka. V cestnem prometu je mogoče opaziti znatno povečanje emisij CO₂ zaradi povečane porabe dizelskega goriva v višini 22,7 milijona ton oziroma 5 odstotkov, ki je bila delno nevtralizirana z zmanjšanjem emisij CO₂ zaradi porabe plina za 10,4 milijonov ton oziroma -3,2 odstotka. Tudi proizvodnja železa in jekla je proizvedla višje emisije CO₂ v višini 8,4 milijona ton oziroma 5,4 odstotka.

Španija je država z največjim odstotkom povišanja CO₂ emisij v letu 2004 v primerjavi z letom 2003. Glavni razlog je, da je proizvodnja električne energije potekala na osnovi fosilnih goriv za nadomestitev primanjkljaja vodne energije zaradi suše.

Nižje emisije CO₂ v Nemčiji so posledica zmanjšanje emisij CO₂ v gospodinjstvih in storitvah v višini 9,1 milijona ton in pri proizvodnji javne električne energije in toplote v višini 3,9 milijona ton.

Nižje emisije CO₂ na Danskem in Finskem so v večji meri posledica nižjih emisij v sektorju proizvodnje električne energije in toplote.

Nemčija in Velika Britanija: več kot 1/3 skupnih emisij TGP

Skupni trend emisij TGP v EU je odvisen predvsem od dveh držav, Nemčije in Velike Britanije. Emisije TGP teh dveh držav zavzemajo več kot 30-odstotni delež skupnih emisij TGP. Ti dve državi sta dosegli manjše emisije TGP za 316 milijonov ton CO₂ ekvivalenta glede na leto 1990. Glavna razloga za pozitiven trend v Nemčiji sta povečana učinkovitost pri proizvajalcih električne energije in toplote ter gospodarsko prestrukturiranje. Nižje emisije TGP v Veliki Britaniji pa so rezultat liberalizacije trgov električne energije in dodatnih spre-

memb v porabi goriv, prehod s premoga na plin.

Italija in Francija sta tretja in četrta največja proizvajalca emisij TGP z 12- in 11-odstotnim deležem. Sledita Španija in Poljska z 9- in 8-odstotnim deležem. Glavna razloga za zmanjšanje emisij TGP na Poljskem sta zmanjšanje energetske neučinkovite težke industrije in celotno prestrukturiranje gospodarstva konec 80. in v začetku 90. let.

PREVEČ SVETLOBE

Učinkovite žarnice in druge tehnologije za varčevanje z energijo bi lahko pomagale ublažiti pričakovano povečanje povpraševanja po energiji na globalni ravni, je v svojem novem poročilu zapisala Mednarodna agencija za energijo (IEA). V poročilu IEA napoveduje, da bo količina energije, ki jo porabimo za razsvetljavo, leta 2030 za 80 odstotkov večja kot danes, če ne bomo sprejeli nobenih ukrepov za zmanjšanje pričakovanega povečanja povpraševanja.

»Že če bomo samo bolje izkoristili današnje tehnologije in metode učinkovitega osvetljevanja, svetovno povpraševanje po tovrstni energiji nima razloga za povečanje,« je povedal direktor IEA Claude Mandil. »Potencial za varčevanje z energijo v razsvetljavi je naravnost ogromen, poleg tega pa lahko to naredimo s tehnologijami, ki ne samo, da so že na voljo na trgu, ampak so tudi gospodarsko konkurenčne,« je še dodal.

Na globalni ravni za razsvetljavo trenutno porabimo več električne energije, kot jo proizvedemo z vodno ali jedrsko energijo, posledice tega pa so emisije CO₂, ki po količini ustrezajo 70 odstotkom tistih, ki jih proizvedejo vsi avtomobili na svetu, je zapisano v poročilu. Američani so zelo očitno najbolj potratni porabniki, saj je povprečna poraba svetlobe na prebivalca leta 2005 v ZDA znašala 101 megalumnih ur (Mlmh). Za primerjavo: v Evropi je poraba znašala 42 Mlmh na prebivalca.

Količina električne energije, ki jo trenutno porabimo za razsvetljavo, je ogromna. Svetlobo tako rutinsko dovajamo v prostore, kjer ni nikogar, ali pa jo je preveč v takih prostorih, kjer bi bila dovolj že majhna količina. Več bi lahko prihranili s pametno rabo elektronike, stopnje osvetlitve in dnevne svetlobe.

Če bi sledili tem preprostim ukrepom, bi do leta 2030 prihranili več kot 16.000 milijonov ton emisij CO₂, kar približno ustreza količini avtomobilskih emisij šestih let, poleg tega pa še 2.600 milijard ameriških dolarjev zaradi manjših stroškov z energijo in vzdrževanjem.

ENERGETIKA V MAJU

Sodeč po slabi prvi polovici tega leta lahko tudi letos v Sloveniji pričakujemo okrog 3-odstotno letno rast porabe električne energije. Do konca maja smo namreč iz prenosnega omrežja prevzeli že 5 milijard 476,6 milijona kilovatnih ur električne energije, kar je bilo za 3,3 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju in tudi za 0,6 odstotka nad pričakovani, zapisanimi v letošnji elektroenergetski bilanci.

Odjem je bil višji pri obeh spremljanih skupinah, pri čemer pa še zlasti izstopajo distribucijska podjetja, ki so letošnji petmesečni odjem v primerjavi z lanskim povečala kar za 4 odstotke. Za pokritje vseh potreb smo tako poleg okrepitve domače proizvodnje morali precej elektrike tudi uvoziti, in sicer smo iz tujih sistemov do konca maja zagotovili 3 milijarde 274,4 milijonov kilovatnih ur (39-odstotna rast), na tuje pa poslali 2 milijardi 784,4 milijona kilovatnih ur (17,2-odstotna rast).

Sicer pa je bilo maja znova zaznati večje povpraševanje po električni energiji. Potem ko smo v primerjavi z lanskim letom aprila zaznali za 1,4 odstotka manjši odjem električne energije iz prenosnega omrežja, je ta maja znova poskočil. Tako je skupni odjem neposrednih odjemalcev in distribucijskih podjetij v maju dosegel milijardo 47,7 milijona kilovatnih ur in lanske primerjalne rezultate presegel za 2,5 odstotka. Največja dnevna poraba je bila dosežena konec meseca, in sicer v torek, 30. maja, ko smo za pokritje vseh potreb potrebovali 38.443 MWh.

Energetika.net

ZA HSE USPEŠNO PRVO POLLETJE

Holding Slovenske elektrarne je v prvih šestih mesecih z usklajenim poslova-

njem in nastopom družb, ki sestavljajo skupino HSE, ter z ustrezno kombinacijo proizvodnih virov, dosegel zastavljene tržne in poslovne cilje. Čisti dobiček HSE je v obdobju od januarja do junija 2006 znašal 8,6 milijarde SIT, čisti dobiček skupine HSE pa 10,9 milijarde SIT.

Družbe skupine HSE so v obdobju januar – junij 2006 proizvedle 3.555 GWh električne energije, večino katere, 72 odstotkov, je HSE prodal na domačem trgu, 28 odstotkov pa je izvozil, največ v Italijo.

Intenziven nastop HSE na tujih trgih se je odražal tudi v sodelovanju na evropskih borzah z električno energijo, na katerih se je prodaja električne energije, v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, povečala skoraj za štirikrat, nakup pa za več kot dvakrat. Poleg tega pa sta se pred dvema letoma ustanovljeni hčerinski družbi v Italiji – HSE Italia S.r.l. v začetku leta pridružili hčerinska družba HSE Balkan Energy d.o.o. v Beogradu in pred mesecem dni ustanovljena hčerinska družba HSE Hungary Kft. v Budimpešti.

Skladno z zastavljenimi strateškimi cilji, med katerimi pomembno mesto zaseda gradnja novih zmogljivosti za proizvodno električne energije, so v prvih šestih mesecih potekale tudi aktivnosti za izgradnjo novih in rekonstrukcijo obstoječih proizvodnih objektov. V središču pozornosti je bilo odprtje HE Boštanj, prve v verigi HE na spodnji Savi, 27. maja letos, gradnja HE Blanca že poteka, začele pa so se tudi že priprave na izgradnjo HE Krško. Električna energija iz vodnih virov – število kupcev Modre energije se je v prvem šestmesečju povzpelo na 1.031, na letni ravni pa je za Modro energijo podpisanih za 31,3 GWh pogodb – v strukturi primarnih virov za proizvodnjo električne energije v HSE tudi sicer zaseda pomembno mesto, saj je družba, skladno s smernicami EU, dolžna spoštovati določila za zmanjševanje onesnaževanje okolja. Tudi ostali projekti iz prve prioritete nabora novih proizvodnih zmogljivosti, kot denimo črpalna HE Kozjak, blok 6 TEŠ in drugi, potekajo skladno z zastavljenimi načrti.

HSE, Služba za stike z javnostmi

LETOS JE MOJE LETO

AVTOMOBILIZEM »Avto je nujno prevozno sredstvo predvsem za vse, ki stanujemo na podeželju. Doma sem 5 km iz Šoštanja, edino javno prevozno sredstvo je šolski kombi. Všeč mi je hitra, a varna vožnja. Občudujem dirkače formule 1, še posebno Michaela Schumacherja. Obveznosti si ob nedeljah načrtujem tako, da lahko gledam dirke. Moja skrita želja pa je tudi, da bi si eno dirko ogledal v živo.«

BREZDELJE »Brez dela nisem nikoli. V prostem času rad pogledam kakšen šport na televiziji, film, čeprav pretiran ljubitelj gledanja televizije nisem.«

CILJ »Vedno si postavljam manjše, dosegljive cilje. Tako je njihovo doseganje hitrejša, pa tudi lažja. Postavljanje ciljev je koristno, pa naj gre za osebne ali službene, saj s tem usmerjamo svoje delovanje.«

ČETA REŠEVALNA »Članstvo v jamski reševalni četi mi pomeni veliko. Je prostovoljno, a zelo cenjeno, v njej smo zbrani ljudje s podobnimi cilji, delujemo kolektivno. Vedno sem pripravljen pomagati sočloveku, sodelavcu. Želim si, da bi kot jamski reševalec sodeloval le v vajah, a sem, žal, že tudi v pravih akcijah reševanja. Najbolj me je prizadelo reševanje v zadnji hudi nesreči leta 2003 v naši jami na k.-90 C. Najhuje je videti svojega kamerata, ki mu ne moreš več pomagati, le iz jame ga lahko prineseš.«

DOM, DRUŽINA »Oboje je zelo visoko na lestvici mojih vrednot. Rad se vračam domov, ves prosti čas skušam preživeti v družbi moje družine. Rad posedim ob poletnih večerih na terasi hiše in gledam sončni zahod. Večkrat me ob takšnih mirnih večerih spreleti misel, da sem srečen človek.«

ENERGIJA »Dajejo mi jo dom, družina, rekreacija. Če je v družini vse v redu, sem zadovoljen, poln energije. Pogoja za energijo in uspešno delo sta tudi kvaliteten spanec in letni oddih. Tega rad preživim vsaj nekaj dni v drugem kraju, kjer se posvetim športnim aktivnostim.«

FLORJAN »To je moj rojstni kraj. Rodil sem se v družini s šestimi otroki na manjši kmetiji. Samo v času gradnje

sem se za štiri leta preselil k ženi v Hrastovec, sedaj pa zopet živim v Florjanu, kjer sem si poleg hiše staršev postavil svoj dom. Florjan šteje okoli 900 prebivalcev, je razpotegnjen po dolini in na hribih. Središče je v dolini ob domu krajevne skupnosti, kjer se dogajajo vse športne in družabne aktivnosti. Je lep, miren kraj.«

GOLTE »Moje priljubljeno smučišče, čeprav sem si pred dvema letoma tam hudo poškodoval koleno in bil zaradi tega osem mesecev v bolniški. A še vedno Golte cenim, od vseh smučišč jih imam najraje. Blizu so, na njih se lahko nasmučam.«

HIŠA »To je bil najin prvi skupni cilj, ki sva si ga z ženo postavila. Gradila sva jo štiri leta. V njej stanujemo že enajsto

po končani osnovni šoli vpisal v srednjo strojno šolo. Denarja je bilo pri hiši bolj malo, saj smo zgodaj ostali brez očeta; meni je bilo le pet let. V želji, da čim prej pridem do kruha, sem najprej končal le poklicno šolo, kasneje pa sem ob delu končal še srednjo.

Zdaj pa se izobražujem ves čas. V Premogovniku je možnosti za pridobivanje novih znanj veliko. Jaz sem, na primer, naredil izpit za strojnika VDL, v sklopu jamske reševalne čete sem opravil vse izpite, ki jih potrebujem za delo pri transportu. Opravil sem tudi strokovni izpit za rudarskega nadzornika in sem nadzornik transporta v Jamski strojni službi.«

JAMSKA STROJNA SLUŽBA »Ko sem se odločal za poklic, si nisem zamišljal,

letu. Pri hiši dela ne zmanjka, pa tudi jaz sem takšen, da svoje delo nekaj časa občudujem, potem pa bi kakšno stvar že spremenil. V hiši se dobro počutimo, živimo sami zase in nikomur se ni treba prilagajati. Najprej sva imela le parcelo za hišo, sedaj pa sva nekaj zemlje še podedovala, tako da imava njivo, velik vrt, travnik. Če hočeš to obdelovati, ti vzame kar precej časa.«

IZOBRAŽEVANJE »Že zelo majhen sem rad vrtal, rezal, brusil. Zato sem se

da bi delal v jami. Moj oče je bil sicer rudar, a o sebi nisem razmišljal kot o knapu. Prvo službo sem našel v Tovarni usnja Šoštanj. Kar naenkrat pa sem začel razmišljati o delu v Premogovniku in službo sem tudi takoj dobil.

Kot bi bilo včeraj, se spominjam prvega šihta na klasičnem šolskem odkopu 167 v jami Škale. Začel sem v nočni izmeni. Moj prvi nadzornik je bil Mešič. Del poti do delovišča sem se peljal s sedežnico, del pešalil in če bi me poslali samega

nazaj ven, ne bi vedel, kako in kam. Vse je bilo novo, čudno, zanimivo. Delati pa sem znal. V roke so mi dali »kroco« in v orokavičenih rokah mi je kar polzela. Zato sem rokavice snel in »zajbral« naprej. Mešič me je zelo okaral, ker sem delal brez zaščitnih sredstev.

Zgodba je tudi, kako sem zaradi manjšega nesporazuma znosil lesa za »cimpranje« za pol čela, preden so me ustavili. No, pri malici sem se pa ustavil. Kamerati so sedli za mizo k jedi, jaz pa sem sedel na kup lesa. Takoj ko sem sedel, sem že spal.

Bil sem zelo zagnan za delo in sem pobiral rdeče delovne sobote. Bil sem mlad, zaslužil sem dobro in hitro sem se privajal na rudarsko življenje. Danes bi težko delal kje drugje. Všeč mi je, da smo pri delu povezani, delamo kolektivno. Skupina je uspešna, če dela skupaj in če komunicira.«

KOLO »Rad kolesarim. S sinom izbirava krajše lokacije, sam pa se rad odpravim kam dlje. Povzpnem se, na primer, čez Zavodnje na Sleme ter se spustim čez Bele vode nazaj domov. Zdi se mi, da me kolesarjenje napolnjuje še s posebno močno energijo. Letos bom prekolesaril okoli 1.000 km, kar niti ni tako veliko. Malo me ovira slabo vreme, malo druge obveznosti.«

LETO JUBILEJNO »Letos je res moje leto; dopolnil sem 20 let dela v Premogovniku, 15 let sem aktiven član jamske reševalne čete, dopolnil sem 40 let starosti, z ženo pa sva praznovala tudi 15 let poroke. Ob vsem tem imam dobre občutke. Zdi se mi, da so ta leta hitro minila, na drugi strani pa, da sem v teh letih kar nekaj ustvaril. V 20 letih se je v službi veliko spremenilo, ni več klasične, vse je mehanizirano, delo ni več fizično tako težko, je pa bolj odgovorno in v nekem smislu bolj nevarno. Zaradi drugačnega načina odkopavanja so namreč nekatere nevarnosti, ki rudarje spremljajo sicer ves čas, bolj izrazite, močnejše.«

MATIC »To je moj mali sinko. Letos je uspešno končal prvi razred devetletke, decembra bo dopolnil sedem let. S svojo nagajivostjo, idejami, smehom, razigranostjo ... me razveseljuje iz dneva v dan. Uživam z njim pri igranju nogometa, kolesarjenju, pogovoru ali pa crkljanju.«

NADZORNIK »To je med drugim delovna naloga, pri kateri je treba skrbeti za varnost, da so delavci že ob vstopu v

jamo pripravljeni za delo. Imeti morajo zaščitna sredstva in biti v primernem psiho-fizičnem stanju. Lahko rečem, da se je to slednje zelo spremenilo, ljudje so

se zresili in ne hodijo več opiti, neprepani na delo, kot je bilo marsikdaj prej. Vsaj za skupino 15 sodelavcev, ki jo jaz sedaj vodim, lahko to rečem.

Sicer pa kot nadzornik skrbim, da je skupina kot celota enotna, da je delo dobro opravljeno. Jasno je, da vsem v njihovih zahtevah ali pričakovanjih ne morem ugoditi, in prej ko vsak član skupine to spozna in se vklopi vanjo, prej se lahko v njej tudi dobro počuti in dobro dela. Ko dobimo v skupino pripravnike, jih lahko »oblikujemo« po svoji meri, več dela in včasih tudi težav pa je ob premetitvah sodelavcev iz drugih obratov ali skupin. Razlika je namreč, če daš sodelavcu delo in ga sprejme ali pa ga mora sprejeti!«

OTROŠTVO »Bil sem peti od šestih otrok, bila sva dva fanta in štiri dekleta. Kot sem dejal, smo ostali brez očeta in potem smo bili vsi otroci vpeti v delo na kmetiji. A vendar smo imeli za igro veliko priložnosti. Igrali smo se med seboj, s sosedovimi otroki, igre pa so bile čisto drugačne kot danes. Imel sem lepo otroštvo, čeprav denarja pri hiši ni bilo veliko, a tudi velikih razlik med otroki iz različnih družin ni bilo.«

PECIVO »To je moja šibka točka. Lahko ga jem za zajtrk, kosilo ali večerjo, skratka nikoli nisem dovolj sit, da ne bi

zmogel pojesti še sladice. Še posebno mi tekne pecivo, ki ga pripravi žena.«

ROŽE »Te obožuje moja žena, priznam pa, da pogled na lep cvetoč balkon ali vrt očara tudi mene. Še najbolj pa so mi pri srcu travniške in planinske rože. Rad tudi podarim ženi kakšen cvet, in to ne samo za 8. marec.«

SONJA »Moja žena, prijateljica in zaupnica. Spoznala sva se pred 18. leti. Takoj sem vedel, da lahko vez preraste v kaj več. In tudi je. Druži naju veliko skupnega, včasih že ne potrebujeva niti dosti besed, da bi razumela, kaj želiva. Dovolj je pogled, nasmeh, namig.«

ŠPORT »Že od malih nog sem rad tekkel, sodeloval sem na tekmovanjih v osnovni šoli, še do že omenjene poškodbe kolena sem veliko tekkel. Zdaj sem se preusmeril v kolesarjenje, pozimi rad smučam. Obožujem tudi hribe v vseh letnih časih in jih rad obiskujem.«

TRAKTOR »Celo življenje živim na podeželju. Starši so imeli nekaj zemlje, najstarejša sestra Ivanka pa se je poročila na večjo kmetijo. Tam sem se najprej srečal s kmetijskimi stroji in se naučil upravljati z njimi. Sedaj, ko imam tudi sam nekaj zemlje, sem si uresničil dolgoletno željo in kupil traktor, ki ga koristno uporabljam pri delu na njivi in travniku.«

UNIFORMA »Imam rudarsko. Dobil sem jo pred dvema letoma in sem nanjo zelo ponosen. Delo v jami zahteva drugačno povezanost, tovarštvo, pripravljenost na pomoč in to daje rudarskemu poklicu svojo noto. Upam tudi, da sem je vreden. Ko jo nosim, se počutim drugače, čutim spoštovanje do rudarskega poklica.«

VOLJA »Volje imam, oh ... Realnost pa mi večkrat postavi meje pri doseganju ciljev, kajti volja je pomembna, ni pa samo volja zagotovilo za uresničevanje želja in načrtov.«

ZDRAVJE »Kako je dragoceno, se zaveš šele, ko zbolíš. Zadovoljen sem s svojim zdravjem, delam na tem, da bi bil zdrav čim dlje.«

ŽIVLJENJE »Všeč mi je, da živim tu, kjer živim. Nekaj sem v življenju že dosegel, nekaj še zagotovo bom. Sebi, družini in prijateljem želim, da bi živeli čim bolj umirjeno.«

Diana Janežič

SEDAJ IZKORISTIMO, KAR IMAMO

AVTO »Stroj, naprava za prevoz s točke A na točko B. Z avtom lahko nekatere svoje cilje hitreje dosežeš, želje hitreje uresničiš. V službo se z njim vozi žena, ki pelje najina otroka v vrtec in šolo, jaz pa se z njim potem odpeljem domov in sproti pobrem še otroka.«

BARBARA »Moja žena, poročena sva sedem let in toliko časa tudi skupaj živiva. Zaposlena je v Ericu, sicer pa ima tudi rada šport in naravo. Je dobra mamica najinih otrok, mene pa podpira pri vseh mojih prizadevanjih in tudi jaz se trudim, da ji stojim ob strani pri uresničevanju njenih želja.«

CILJ »Ciljev je več. Letos nameravam dokončati šolanje na višji strojni šoli v Celju, pred menoj je le še diploma. V prihodnjem letu pa je moj cilj nastop na evropskem prvenstvu v tekmovalnem turnem smučanju. To je za slovensko javnost manj znana športna panoga, je mlada tekmovalna disciplina, še neuveljavljena, evropsko prvenstvo pa bo po vrsti že tretje. To sta dva večja cilja, je pa še veliko manjših, takšnih za sproti.«

ČAS »Dolgčas mi ni nikoli. Časa pa mi ponavadi zmanjkuje, ker je veliko stvari, ki bi jih rad počel. Rad sem zelo točen, če se le da, ne zamujam. Svoj prosti čas skušam nekako razdeliti med družino, športne aktivnosti, šolanje. Zadnja leta, ko sem se šolal, sem ves čas divjal - iz službe v vrtec, domov, v šolo v Celje, domov k učenju, na trening, na tek, turno smuko. Kar ni šlo čez dan, sem opravil ponoči, največkrat je bil to tek ali pa trening turne smuke na Golteh. Včasih se je težko odločiti, da greš v noč, meglo, mraz in na Golte, vendar za udeležbo na resni tekmi je treba trenirati vsak dan.«

DELO »Sem deloven, v službi in doma. Kot strojni mehanik sem leta 1986 začel delati v Premogovniku, v remontni delavnici Jamske mehanizacije, potem sem šel služiti vojaščino, po vrnitvi v Premogovnik pa sem nadaljeval z delom pri strojnem remontu, bil ob reorganizaciji prestavljen v HTZ, sedaj pa sem pomočnik tehnologa v PC Elektro storitve. Delo jemljem resno, izobraževanje zanj pa tudi, tako sem najprej ob delu

končal šolanje na strojni tehnični šoli, sedaj pa končujem šolanje na višji strokovni šoli.«

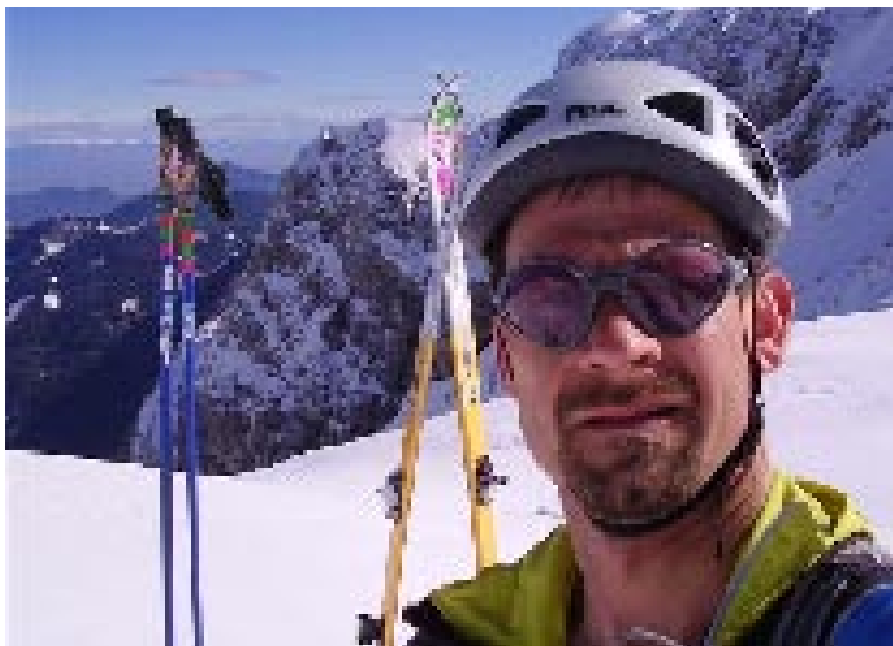
ENERGIJA »Energije imam dovolj. Časa za poležavanje nimam in ga tudi ne potrebujem. Energijo si vsakodnevno pridobivam s športom.«

FINANCE »Človek mora imeti toliko denarja, da lahko uresniči svoje želje. Ne zanima me veliko denarja, bolj me zanimajo hribi, šport, morje, izleti, družina, dopust, potovanja.«

GORE »Alpinizem je bil moj prvi ekstremni šport. V gore sem začel zahajati že s starši kot otrok, kot srednješolec pa sem se včlanil v Šaleški alpinistični

jem, Hans Avberšek in jaz. To zahteva nenehno pripravljenost, tako fizično kot psihično, nikoli ne veš, kdaj te pokličejo, v podzvesti je treba biti vedno pripravljen za reševalno akcijo. Takrat pustiš vse in greš. To je velika obveznost, odgovornost, včasih se vprašam, kaj me veže, da to počnem na prostovoljni bazi. Zgleda, da je zame pomemben tisti občutek zadovoljstva, ko pomagam nemočnemu človeku. Gore so zelo pomemben del mojega življenja.«

HTZ »HTZ je zanimiva firma, omogoča nam, da smo kreativni. Delam pri strojnem vzdrževanju, delo je zanimivo, dobro ga poznam tako po izvedbeni kot

odsek in začel bolj resno obiskovati gore, najprej slovenske, potem pa tudi tuja gorstva, najprej bližnja v Franciji, Italiji, Švici, potem pa leta 1988 Kilimandžaro, Perurjske Ande, Pakistan, bil sem tudi član odprave na Nanga Parbat, bil sem v Mongoliji.

Po nekaj letih alpinizma se človek lahko odloči, da bo v gorah pomagal tudi drugim, in jaz sem se odločil, da postanem gorski reševalec postaje Celje. Opravil sem še šolanje za letalca reševalca in sedaj tako rešujem ponesrečence v gorah. Dva člana GRS postaje Celje sva usposobljena za reševanje s helikopter-

organizacijski plati, saj sem prej delal kot strojni mehanik. V PC ESTO električarji in strojniki dobro sodelujemo, tako je delo lažje in bolj uspešno.«

IZLET »Vedno poskusimo združiti moje obveznosti z izletom cele družine. To pomeni, da gre družina z menoj. Tako jih, recimo, kadar sem dežuren reševalec v Logarski dolini, pač vzamem s seboj. Tudi pozimi gremo skupaj, oni smučajo, jaz pa letam gor in dol po snegu. Nikoli ne rečemo, da gremo na izlet, saj so zraven vedno tudi moje aktivnosti. Poleti na morju se, denimo, ukvarjam s podvodnim ribolovom.«

JEZA »Nikoli nisem na nikogar jezen. Če me kaj vendarle razjezi, pa to povem. V slabo voljo me spravi, če kdo ni točen, se ne drži dogovora, ne opravi pravi čas dela. Ni pa to nekakšna jeza, ki bi trajala in trajala. Povem, kar se mi ne zdi prav, in gremo naprej.«

KOLO »Kolo je zelo uporabno. Kolesarim že tako dolgo, da ne vem več, kdaj sem začel. Sem se pa včasih s kolesarjenjem aktivno ukvarjal, tekmoval sem v gorskem kolesarjenju, leta 1994 sem bil četrti v Sloveniji. Takrat so se mi pojavile tudi težave s kolenom, ki sem jih prav letos z operacijo odpravil, tako da bom lahko spet več kolesaril, a zgolj za rekreacijo in družinske izlete.«

LEPOTA »Hribi, gore, sneg, morje, njegove globine - vse to je meni lepo. Pozimi komaj čakam, da pade sneg, da lahko grem smučat, poleti pa si želim toploto, da lahko grem na morje, v njegove globine. V naravi, divjini, kjer jaz rad hodim, je največ lepota.«

MALICA »Spominjam se, da je bila na začetku mojega dela v Premogovniku malica glavni dogodek, bila je res dobra in mladi smo je bili bolj potrebni. Sedaj je, seveda, drugače. Hrana je zame zelo postranska zadeva, nekaj za pridobitev energije. V hribe si nesem le kaj malega, za sproti, recimo kakšno jabolko, mandarino, v glavnem sadje.«

NAPAKA »Napake se dogajajo, a usodna zame mi ni nobena ostala v spominu. Ne vem, kaj bi se mi zdela huda napaka. Če se le da popraviti, potem je vse dobro. Res pa je, da moram velikokrat popravljati, odpravljati, reševati posledice napak in neodgovornosti drugih. Tu imam v mislih reševanje ljudi v gorah. Žal je tudi veliko preveč alkohola, ki botruje nepremišljenosti, objestnosti in potem nezgodam obiskovalcev v gorah. To ocenjujem kot napake ljudi, ki nikakor niso potrebne.«

OTROŠTVO »Otroštvo sem preživel v Penku, tam sem bil doma, rojen leta 1967. Imam leto starejšega brata Jožeta, s katerim sva skupaj imela res pestro otroštvo, bila sva dobra za pretepe, raziskovanja, razne dogodivščine. Že kot otrok sem hotel preplezati kamnolom, pomagala sva si z navadnimi dolgimi žebli, a nama ni bilo jasno, kako naj si naveževa še vrv. Vsekakor iz otroštva izvira ljubezen do narave.«

PENK »Penku se uradno reče Skorno. V Penku živita moja starša, ki ju običnem

vsaj enkrat tedensko. Vedno sta bila zelo razumevajoča glede mojih odločitev za alpinizem in razne podvige. Ko še nisem imel šestnajst let, sta morala podpisati, da sem se lahko pridružil alpinistom. Malo sta oklevala, a sta le podpisala. Vselej sta se bala zame, odkar sem tudi sam oče, pa ju razumem. Sedaj živim v Velenju in se tudi v njem dobro počutim.«

REKREACIJA »Če ne bi zasnežilo vrha Triglava, bi ga osvojil že pred vstopom v prvi razred osnovne šole. Tako pa sem

se zaradi snega moral zadovoljiti, da sem se ustavil pred njegovim vrhom. Starša sta rada zahajala v hribe in te ljubezni sem se nalezal. Kmalu sem se potem zapisal alpinizmu, že prej - in potem - pa sem tudi veliko kolesaril, nekaj let je bil zame zelo pomemben tudi kajak. Kombinirali smo hribe, kajake in kolesa. Gorsko kolesarjenje mi je pomenilo zelo veliko, tudi rezultati so bili dobri, sedaj pa je že nekaj let na prvem mestu tekmovalno turno smučanje. Konec avgusta se začnem pripravljati na zimsko sezono in treniram vsak dan. Ko sem se ukvarjal z gorskim kolesarstvom, do leta 1996, sem pa tudi vsak dan prevozil kakšnih 120 kilometrov. Z Markom Lihtenekerjem, ki je, žal, pokojni, sva se v paru štirikrat udeležila turno smučarskega tekmovalja Pierra Menta, najtežje tekme v Franciji, ko je treba premagati 10.000 višinskih metrov v štirih etapah.«

SMISEL »Smiselno se mi zdi, da sedaj izkoristimo to, kar imamo. Tisto, da bomo nekaj počeli potem, ko bomo upokojeni in bomo imeli čas, ni zame. Če ne bo sedaj, ne bo nikoli. Včeraj ni več,

jutri ne vemo, če bo in kako bo. Torej je danes pravi dan za vse, kar bi radi storili.«

ŠOLA »Šola je zelo pomembna, to sem ugotovil z leti. Ko sem bil mlajši, pa skrajaj ni bilo časa za šolo, šel sem samo tja in nazaj, a posebne energije v šolo nisem vlagal. V petek popoldne sem šel v hribe in v nedeljo zvečer domov, nalogo sem naredil v ponedeljek zjutraj v šoli in potem me je tudi med tednom šport bolj zanimal kot šola. Pri delu pa mi je kmalu začelo nekaj manjkati, tako znanje kot potrdilo o šolanju, zato sem se odločil za šolanje. Sedaj me čaka še diploma, potem pa mislim, da bom imel šole dovolj in bom rajši bolj v pomoč otrokoma, da bosta pridna in dobra učenca. Izobraževanje pa tako vemo, da na vseh področjih traja celo življenje.«

TREMA »Pred vsakim novim dogodkom obstaja trema, pri meni je tako. Trema je prisotna tudi pred vsakim reševanjem v gorah, saj nikoli ne vem, kje me bo helikopter odložil, kaj me čaka na mestu nesreče. Ta trema se prepleta z adrenalinom in močnim občutkom odgovornosti. Menim, da je takšna trema tudi potrebna.«

URH in MAŠA »Urh je moj sedemletni sin, je zelo živahen, vse rad počne, vse ga zanima. Vse, česar se loti, mu zelo dobro uspe. Maša pa je hčerka, stara tri leta in pol, hodi v vrtec, nagaja Urhu, tako da doma nikoli ni miru, ves čas je živo, pestro in prijetno. Otroka sta zelo spremenila moje življenje, mu dala nov smisel, prioriteto.«

VINO »Vino je pijača, ki pa je jaz ne pijem veliko. Mogoče kakšen požirek šampanjca ob novem letu in potem še deciliter vina v celem letu. Pri vinu si predstavljam predvsem veliko dela v vinogradu, ki se ga jaz ne bi nikoli lotil. Rekreacija in alkohol ne gresta skupaj. Tudi škoda bi se mi zdelo časa in denarja za alkohol, še posebej pa me moti cigaretni dim.«

ZAUPANJE »Zaupanje je potrebno, sploh pri gorskem reševanju, zaupati je treba tehniki, opremi, ki jo uporabljamo za reševanje, in prijateljem, ki skupaj rešujemo. Tudi sicer je v življenju zaupanje pomembno.«

ŽELJE »Želim si, da bi bil zdrav in bi lahko počel vse, kar delam sedaj. Še naprej si želim aktivno živeti in imeti čas za vse, kar me veseli.«

Dragica Marinšek

POLETJE – ČAS DOPUSTOV, LENARJENJA IN POTOVANJ

Poletje. Počitnice. Za starše dopust, za vse pa teden ali dva prijetnega druženja, lenarjenja, nabiranja novih moči in čas vznemirljivih potepanj ali potovanj. Zemlja se za mesec ali dva spremeni v veliko mravljišče, kjer vsi nekam hitimo. Letališča oživijo, ceste pa preplavijo reke avtomobilov.

Potovanja pa so tudi polna pasti. Lahko se nam zgodi prometna nesreča, lahko nas okradejo, lahko pa tudi zbolimo. Prav je, da na to pomislimo, še preden se odpravimo od doma in sklenemo ustrezno zdravstveno zavarovanje. Po podatkih turističnih raziskav na potovanjih zbolijo kar 50 do 75 odstotkov popotnikov.

Večina težav je nepomembnih. Popotniki le v 5 odstotkih potrebujejo zdravniško pomoč. Sprejem v bolnišnice je redek in potreben le v odstotku. Najpogostejše se javlja driska (36%), sledijo ji okužbe dihal (21%), piki insektov (12%), nesreče (7%) in druge okužbe (5%). Okužbe so pri popotnikih odgovorne le za 1 odstotek smrti. Najpogostejši vzrok smrti med popotniki so bolezni srca in ožilja (50%) in nesreče oziroma poškodbe (20%). Malarija je na prvem mestu med vzroki za smrt popotnikov zaradi nalezljivih bolezni.

Prehlajeni poleti?

Na potovanjih lahko zbolimo za novimi boleznimi (malarija, rumena mrzlica, hepatitis A, driske, tropske parazitoze, spolno prenosljive bolezni) ali pa za običajnimi, ki jih srečamo tudi v domačem okolju. Tako lahko tudi na potovanju staknemo povsem navaden prehlad, gripo, vnetje žrela, vnetje ledvic ali pljučnico.

Okužbe dihal so razmeroma pogoste, zanje pa veljajo enake zakonitosti kot v domačem okolju. Kadar je potovanje daljše in ga spremljajo potovalni stres, napor ali neustrezne klimatske razmere, naša odpornost in povzroči hitrejšo zbolevanje.

Pri pripravi na potovanje bomo bolj pozorni na bolezni, ki so v kraju potovanja za nas nove. Seznaniti se moramo s preventivnimi ukrepi. Morda se bomo morali proti nekaterim boleznim tudi cepiti.

Najpogostejše se bomo srečali z navadnimi prehladnimi obolenji. Prenašajo jih virusi. Po bolezenskih znakih okužbe delimo na prehlad, gripo in bronhitis z vročino. Različni virusi (rinovirusi, koronavirusi, reovirusi), ki povzročajo prehlad, napadejo samo sluznico in se ne razširjajo naprej po telesu. Tako ne povzročajo splošnih bolezenskih znakov (vročine, bolečin v

sklepih). Bolnik ima samo znake vnete dihalne sluznice: hripavost, nahod, izcedek iz nosu, vneto žrelo, kašelj. Običajno mine sam od sebe v nekaj dneh, odvisno od odpornosti posameznega bolnika.

Gripo povzročijo virusi influence. Bolezen poteka z močnimi splošnimi bolezenskimi znaki: vročino, bolečinami v sklepih, glavobolom in slabostjo. Na začetku ni kašlja ali izcedka iz

dihal, kasneje med boleznijo pa se kašljanje stopnjuje in lahko traja tudi dalj časa.

Bolj agresivni virusi od prehladnih (adenovirusi, respiratorni sincicijski virusi, virusi parainfluence, eterovirusi) povzročajo bronhitis z vročino. Splošni bolezenski znaki so podobni tistim pri gripi: vročina, glavobol, boleči sklepi. Takoj na začetku bolezni se pojavijo tudi kašelj, bolečine v žrelu in izcedek iz nosu.

Kadar je človekova odpornost dobra in povzročitelji bolezni niso zelo agresivni, je potek prehladnih bolezni blag. Bolezen prizadene le zgornja dihalna in praviloma mine v nekaj dneh. Bolezen se lahko zaplete, če se bolnik med boleznijo, ko so dihalna prizadeta in občutljiva, dodatno okuži še z bak-

terijami. Iz enostavnega prehlada se lahko razvije huda pljučnica. Če bakterije vdrejo v kri in povzročijo sepsa, lahko bolnik tudi umre.

Zdravila proti virusom nimamo, zato tudi prehladnih obolenj ne moremo neposredno zdraviti. Bolezenske težave lahko le blažimo. Pijemo dovolj tekočin in uporabimo zdravila, ki znižajo vročino ter umirjajo neprijetne znake vnetja na sluznicah. Paziti moramo, da med boleznijo ne pride do nevarnih zapletov, zlasti okužb z bakterijami. Poskrbeti moramo, da bo odpornost telesa čim boljša, saj bo le tako prehlad tudi hitro minil. Potreben je počitek, dovolj spanja, stresom pa se moramo izogibati.

Pogosta obolenja zgornjih dihal so angine, ko pride do vnetja sluznice žrela. Limfatično tkivo pod sluznico v žrelu sestavljajo nakopičene imunske celice. Številni bolezenski mikrobi se pri vdoru v človeka ugnezdi prav tu. Imunski sistem jih napade in odstrani ter tako prepreči sistemsko bolezen. Vzrok angine je največkrat prehodno zmanjšanje odpornosti.

Angino zaznamo kot pekoče žrelo. Pri požiranju se bolečina močno poveča. Včasih zaradi bolečin bolnik ne more požirati niti sline. Pri hudih anginah je oteženo tudi dihanje. Jezik je obložen, javlja se neprijeten zadah iz ust. Na vratu dobimo povečane in pogosto boleče bezgavke. Mandlji so povečani, rdeči in obloženi z belkastimi oblogami. Bolezen spremljajo vročina, utrujenost, glavobol ter močne bolečine v križu, sklepih in mišicah.

Skoraj tretjino angin povzročajo virusi, ki sicer povzročajo tudi navaden prehlad. Te angine so zelo kratke, bolezenski znaki pa slabo izraženi. Vročine praviloma ni, bezgavke na vratu niso povečane ali boleče. Bolezen zdravimo podobno kot prehlad. Pogosto pojavljanje nas opozarja na slabo oziroma pomanjkljivo odpornost.

Četrtno vseh angin povzročajo bakterije streptokoki skupine A. Obolenje se prenaša kapljično prek zraka, možna pa je tudi okužba s hrano. Angine se začenejo z visoko vročino, ki jo spremlja mrzlica. Pojavijo se bolečine v grlu, sklepih, mišicah, včasih pa bolnik tudi bruha. Mandlji so močno povečani. Prav tako tudi bezgavke na vratu, ki so značilno zelo boleče na pritisk. Streptokokno angino moramo zdraviti s penicilinom, sicer lahko nastanejo številni, tudi smrtno nevarni zapleti: vnetje sklepov, ledvic ali srca.

Pri ljudeh, ki se pogosto zdravijo z antibiotiki, je pogosta tudi angina, ki jo povzročajo bakterije, imenovane stafilokoki. Angine so vedno resne bolezni in zahtevajo ustrezno zdravniško obravnavo.

Okužba pljučnega tkiva vodi v vnetje pljuč. Obolenje je resno in hudo. Zaradi izločkov se zamašijo pljučni mešički. Izmenjevanje kisika in ogljikovega dvokisa med krvjo in zrakom je moteno. Pomanjkanje kisika v krvi prizadene in ogrozi celoten organizem.

Pljučnice najpogosteje povzročajo bakterije - več kot 80 odstotkov pnevmokokov. Pogosto se razvije pri ljudeh, ki imajo daljši čas izrazito zmanjšano odpornost - stari ljudje in dojenčki, kronični pljučni bolniki, bolniki s hujšimi vnetji sečil in prebavil, alkoholiki, sladkorni bolniki, bolniki s cirozo jeter.

Večina bakterijskih pljučnic se začne naglo. Bolezen spremljajo visoka vročina, kašelj, težko dihanje in bolečine v prsnem košu. Pogoste so mrzlice, glavobol, bruhanje, bolečine v mišicah in splošna oslabelost. Pogosto je bolezen le komplikacija povsem enostavnega prehladnega obolenja, ki je zaradi slabe bolnikove odpornosti preraslo v težko bolezen. Pljučnico mora čim prej obravnavati zdravnik. Ugotovil bo vrsto in razširjenost pljučnice, njenega povzročitelja in bolniku predpisal ustrezna zdravila.

Pri potovanju na ogrožena področja moramo paziti na SARS. Virus se širi po najtežje obvladljivi poti - po zraku. Smrtnost bolezni je velika, učinkovitega protivirusnega zdravila ni, prav tako tudi ne preventivnega cepljenja. Za okužbo je potrebna velika količina virusov, ki jih dobi človek le z večjimi izkašljanimi kapljicami bodisi neposredno v usta in nos, bodisi posredno prek okuženih rok, kljuk, skupnega jedilnega pribora ali robcev.

Bolezen lahko učinkovito preprečimo s preprostimi zaščitnimi ukrepi - z umivanjem rok z milom in čisto vodo, razkuževanjem z alkoholom, nošenjem mask, rokavic, robci za enkratno uporabo, lastnim jedilnim priborom ter s hitro izolacijo zbolelih.

Med prtljago tudi zdravila

Med številne stvari, ki jih na potovanjih nosimo s sabo, bomo spravili tudi nekaj nujnih potrebščin za prvo pomoč. Obliže, kakšen povoj, zaščitno kremo pred soncem, tabletko proti zgagi in driski ter seveda aspirin. Včasih pridejo še kako prav robci z razkužilom. S sabo bomo vzeli tudi vsa zdravila, ki jih sicer doma redno jemljemo. Če imamo kakšno kronično bolezen, je prav, da imamo s sabo tudi izvid zadnjega pregleda.

Predvsem pa bodimo ves čas previdni. Poskrbimo za ustrezno obleko in primerno obuvalo. Intenzivnost obremenitev dobro načrtujemo in se nikakor ne izčrpavamo. Pazimo na ustrezne klimatske razmere in na higieno, predvsem na roke. Izogibajmo se neposrednih kontaktov. Pazimo na prehrano in z izbiro ustreznih jedi in sadja preprečujemo morebitne okužbe. Če pa se že slučajno pojavi resno obolenje, čim prej poiščimo ustrezno zdravniško pomoč. Želim, da vas letošnje poletje obogati s prijetnim dopustom ter številnimi vznemirljivimi, zanimivimi in zdravimi potepanji! Srečno!

prim. Janez Poles, dr. med.-internist

NOROST ALI SVOBODA?

Jutro, 5:45. Meglice se počasi dvigajo iznad travnikov. Okoli nas je tišina novega dne. Kmalu bo za nami prvih, neprekinjenih 24 ur tekme, ki ji pravimo ARS – Adventure race Slovenija.

V jutru novega dne

Tekme, na kateri se ekipe, ki jo sestavljajo štirje člani obeh spolov, pomerijo na preizkušnji, dolgi vsaj 250 km in kjer najdemo, tako kot na dobro založeni tržnici, neke v Severni Afriki, skoraj vse. Tek, hojo, plavanje, kolesarjenje, alpinizem, kanjoning, jamarstvo, veslanje ... Vse, kar si športni duh človeka današnjega časa lahko samo želi. Lahko bi rekli moderni gladiatorji, ki v znoju lastnega telesa postavljamo meje svojim fizičnim in psihičnim sposobnostim. Koloseum je proga pred nami, nasprotnik so kilometri različnih disciplin in zmaga je priti na cilj.

Za to gre!

Pogledam okoli sebe. Urša, Damjan in Samo. Vsi smo še v skupnem koraku. Ekipe ljudi, ki ima v tem trenutku samo eno misel: »Priti do cilja in postaviti svoj novi mejnik, novo zmago v našem vsakdanjem življenju.« Zmago, o kateri bomo lahko pripovedovali svojim vnukom in pravnukom ob kaminu.

Saj za vse to gre - za življenje, ki mu pravimo cirkus, in spomine, ki nas bogatijo in grejejo na starost. Zato smo tu, v svojem lastnem boju. Za nami je start na Titovem trgu, tek po ulicah Velenja, plavanje in veslanje po Velenjskem jezeru, kolesarjenje mimo Graške Gore, Mislinje, Pohorja pa spust s starega železniškega mostu, orientacijski tek in iskanje dobro skritih točk v okolici letališča v Slovenj Gradcu, nočni trekking po obronkih Velunjskega grabna in Uršlje gore ... V pogonu smo že več kot 24 ur in tu se začne prava prelomnica, bitka s seboj.

Kje je moja meja?

O vremenu raje ne bi. Žgoče sonce, toča, veter na Pohorju. Bolečine v mišicah so stvar pripravljenosti, vztrajnost je v nas samih. In ta nas nese iz enega kilometra v naslednjih petdeset. Dostikrat primerjam ARS z življenjem. Do kam? Kje je moja meja? Koliko zmorem? Kje je tista točka, ko se človek ustavi? Enako se tu sprašuje pisana množica narodov. Avstrijci, Francozi, Čehi, Poljaki, Nizozemci in seveda mi, Slovenci.

Spust po panoramski cesti proti Igli in Lučam ob Savinji, štriki v jamo in žemarjenje iz jame so že za nami, neke okoli cerkve Svetega duha. Zaenkrat gre vse dobro. Polar na zapestju mi kaže 33 ur neprekinjenega gibanja, kot Kristusova leta in kot približno njegove muke, ki jih doživlja Urša.

Popestritev poti

Čez Braslovško jezero v polni bojni opremi

Nočni sprehod

Včasih bi raje veslali brez čolnov

V Ljubnem pridemo do točke, kjer nas čakajo naši zaboji s hrano, tekočino, svežimi cunjami. Točka regeneracije, ki jo postavi organizator, taborniki Rod jezerskega zmaja, na določene lokacije približno vsakih 100 kilometrov.

Zaboji v kampu pri Ljubnem. Pred tem pa še pešačenje in plavanje po Savinji v neoprenskih oblekah od Igle do prej omenjenega mesta. Psihična in fizična utrujenost nam odneseta, kot povodni mož, Urško. Ostanemo samo še trije knapi. Damjan in jaz po poklicu ter Samo po srcu, saj prepeva v našem, Rudarskem oktetu.

Knapi na cilju - Marko, Samo, Damjan

Cilj. Nič ni lepšega.

Sončni žarki gospodovega dne, nedelje, nas oplazijo na Menini. Naši obrazi so zaraščeni in ožgani od sonca prejšnjih dni. Kolesarska bojna oprema oškropljena z blatom. Pred nami je zadnjih 90 kilometrov tekme. Kolo, plavanje v Braslovškem jezeru s polno opremo in 20 kilometrov kajaka nekje od Presarij do Medloga. Vmes še malce vrvne tehnike.

V sebi potihom preklinjam bolečino v levem kolenu, ki jo narekuje utrujenost prejšnjih kilometrov. Damjan se bori s spancem. Naša telesa so še vedno v naporu tekme, ko se približujemo cilju. Velenje, začetek in konec ARS-a 2006.

Cilj. Nič ni lepšega, kot priti do načrtane meje, jo preseči in predstaviti naprej. Kam? Zaenkrat še ne vem. A vesel sem, da me spremljajo moji najdražji, da imam svojo svobodo in svoj košček neba.

Marko Ranzinger

ČESTITAMO!

4. julija letos je na Ekonomsko-poslovni fakulteti Maribor, smer Računovodstvo in revizija, z magistrsko nalogo "Komparativna analiza davčnih izgub v Sloveniji in izbranih evropskih državah" magistrirala naša sodelavka **Dragica Kotnik**, univ. dipl. ekonomistka, vodja računovodske službe, in tako pridobila naziv magistricke ekonomije.

OBVESTILO!

Obveščamo vas, da lahko od 1. avgusta 2006 dalje z bloki za malico v enotah podjetja Gost d.o.o. poravnate izključno samo zneske za prehrano.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Premogovnika Velenje, objavljene v Rudarju 6/2006, je geslo: »**Srečno, mladi rudarji**«. Nagrajenci: 1. nagrada Brigita Rednak, Foitova 4, 3320 Velenje, 2. nagrada Anica Bolha, Gaberke 137, 3325 Šoštanj, 3. nagrada Eva Velunšek, Kersnikova 21, 3320 Velenje. Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Čestitamo!

Zahvala

Ob izgubi najine mame
Terezije Tamše
se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sindikatoma podjetij HTZ IP in GOST za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče.

Hčerki Eva in Silva

Zahvala

Ob smrti mojega očeta
Branka Ledinka
se zahvaljujem sodelavcem v HTZ IP ter kolektivu in sindikatu Premogovnika Velenje za izrečena sožalja ter darovano cvetje in sveče.

Igor Ledinek

Najboljše stvari v življenju:

- :) gledati dober film z nekom, ki ga imaš rada
- :) odpirati darila pod božično jelko, grizljati bombončke in piti jajčni liker
- :) poslušati res dober koncert
- :) imeti prijatelja, ki ti pošlje doma narejene kekse
- :) začutiti črvičenje v želodcu, vsakokrat ko zagledaš njega
- :) zmagati v res zahtevni igri

- :) držati se za roke z nekom, do kogar ti je res veliko
- :) klepetati s prijateljem in ugotavljati, da se nekatere stvari nikoli ne spremenijo
- :) odkriti, da je ljubezen brezpogojna in močnejša kot čas
- :) opazovati občutke na obrazu nekoga, ki odpira tvoje darilo, ki si ga je močno želel
- :) opazovati sončni vzhod
- :))

do 30 let odloži se
hitriKREDIT.com
Tel.: 897 70 83
Hitri KREDIT.com: 10 let odloži se

Poslovalna kreditna do 30 let odloži se
KREDITI * LEASINGI
Tel.: 897 70 83
Hitri KREDIT.com: 10 let odloži se

HTZ
VELENJE
Ljubljana

[illegible]

STOPITE IZ TEME IN POSTANITE OGLAŠEVALEC V RUDARJU!

**PONUJAMO
VAM MOŽNOST
OGLAŠEVANJA
V NAJBOLJ
BRANEM
MESEČNIKU
V ŠALEŠKI
DOLINI.**

Pokličite
telefon
03 5871 774,
GSM: 051 301 634
ali pošljite pošto
na elektronski naslov
david.koren@rlv.si